

55.320
14.61

Б.М. Колногузенко

TRD

Хореографічна сюїта

65

25.220
K60

16146

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Б.М. Колногузенко

ХОРЕОГРАФІЧНА СЮІТА

Методичні матеріали з курсу
"Мистецтво балетмейстера"

448977

КОМП'ЮТЕРИ
СЕРВЕРИ

Бібліотека ХДАК
інв. № 448977

УДК 793.3 (073)
ББК 85.320 я 73

К 60 М 65

Друкується за рішенням
Ради факультету хореографічного мистецтва
(протокол № 8 від 16.03.2007р.)

Автор
Б.М. Колногузенко
професор, академік,
Народний артист України

Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу "Мистецтво балетмейстера" / Харк. держ. акад. культури.
Автор: Б.М. Колногузенко. – Х.: ХДАК, 2007-106 с.

Методичні матеріали "Хореографічна сюїта" – важливий розділ з курсу "Мистецтво балетмейстера", що є необхідним для підготовки магістрів зі спеціальності 8.020202 "Хореографія".

Зміст методичних матеріалів знайомить з джерелами та професійним розвитком сюїти музичної та хореографічної, висвітлює особливості структури сучасної хореографії сюїти, дає рекомендації до створення цієї розгорнутої хореографічної форми, знайомить зі зразками кращих сюїт в мистецтві народно-сценічного танцю.

Оволодіння цим розділом надасть можливість якісному оволодінню курсом "Мистецтво балетмейстера", що буде відповідати кваліфікації: балетмейстер-постановник, викладач фахових дисциплін ВНЗ I-IV рівня акредитації (балетмейстер професійного колективу).

УДК 793.3 (073)
ББК 85.320 я 73
© Харківська державна
академія культури, 2007-03-19

© Б.М. Колногузенко, 2007

Частина перша

Виникнення та розвиток хореографічної сюїти

Хореографічна сюїта – це композиція "...яка складається з декількох танців, що поєднуються однією темою та чергуються за принципом контрасту".¹ Сюїта як самостійна хореографічна форма сформувалася на протязі тривалого історичного періоду в надрах народних синтетичних обрядових свят. В них чергування народних ігор, танців і хороводних дій з часом ставали предметом спостережень, вивчень та запозичень композиторів – професіоналів. Розвиток світського бального танцю, заснування балів-маскарадів також сприяло формуванню своєрідних композицій, в тому рахунку, і в професійній музиці. Так, вже у XV столітті, у багатьох італійських композиторів з'явилися партіти, які складені з танцювальних п'єс для виконання на музичних інструментах вдома. Партіти склалися із двох, рідше трьох танців – величної павани та рухомої гальярди. У відомій мірі це було запозичене з практики світських балів. Іноді до цих танців приєднували вольту або піву – також італійські танці, але більш жваві. Так, поступово збільшувалась кількість частин партіти.

Чим більш розповсюджувався побутовий світський танець, чим більше значення надавалось йому в суспільному етикеті, тим популярніше ставала танцювальна музика.

У творчості композиторів ця тенденція призвела до співставлення контрастних танців, що стало основою форми старовинної танцювальної сюїти. Сюїта, як самостійна форма, формується у творчості італійських лютистів та французьких клавесиністів, які поступово вдосконалюють її

¹ Балет. Енциклопедія. - М. Мистецтво. 1982, с. 497

структуру. А до середини XVI ст. у творчості австрійського композитора І. Фробергера сюїта затверджується з певною кількістю і послідовністю танців: помірно-повільна, статечна алеманда (4|4) змінювалась швидкою курантою (3|4), за якою йшла повільна сарабанда. Контраст танців посилювався введенням четвертого – стрімко-жвавої жиги. Вона і стала заключною частиною сюїти.

Сюїта як форма танцювальної музики для музичного виконання використовувалась одночасно і у придворних оперно-балетних дійствах, де контрастне співставлення танців у виставі визначалось самими танцями, відмінністю їх структури та виразних засобів. Однак з'єднувальною ознакою була тональність, у якій писались всі частини сюїти. Ознакою міг бути також один або схожий перетворений метроритмічний мелодійний матеріал.

У XVII ст. сюїта як самостійна форма танцювальної музики з'явилась в оркестрі Ж.Б. Люллі, який значно збагатив її структуру. В оркестрові сюїти Люллі впроваджує марши, менуети, гавоти, які виконували драматургічні завдання, розвивали сценічну дію вистави. В структурі своїх опер-балетів Люллі надав найважливіше значення хореографічній сюїті – вона розвивала сюжетний хід, дію вистави.

Завдяки цьому, танець ставав все більш самостійним, виразним засобом, яскравіше визначався сюїтний характер оперно-балетних вистав в цілому, що стало важливим шагом на шляху до самовизначення балетної вистави в майбутньому.

З ім'ям І.С. Баха у XVIII ст. починається новий етап у розвитку сюїти. Бах вносить в сюїту поліфонічні прийоми розвитку, якісно змінює структуру сюїти. Так, алеманду він наближає до прелюдії, жигу – до фуґи, а повільний, величний сарабанді надає лірико-драматичний зміст. Частини в сюїтах Баха часто не мають танцювальних назв, але зберігають типові для того чи іншого танцю форми руху і деякі

особливості ритмічного малюнку. В сюїти Баха входять фуґи, прелюдії, увертюри, що підіймає форму сюїти на вищий ступінь розвитку, звільняє танцювальні п'єси сюїти від зв'язку з її побутовими першоджерелами.

У другій половині XVIII ст. сюїта поступає новим музичним формам – сонаті та симфонії, які, однак не втрачають зв'язку з нею і за своєю структурою залишаються близькими до сюїти.

В оперно-балетних виставах сюїти продовжують існувати у вигляді хореографічних дивертисментів. А вже на початку XIX ст. у виставі "Творіння Прометея або влада танцю" (балетмейстер С. Віґано) Л. Бетховен наближає танцювальну музику до принципів і прийомів симфонічного мислення. Так, більшість частин симфонії Бетховена є носіями танцювального характеру, та проізані танцювальними ритмами. В них легко можна впізнати мелодії багатьох народних танців. Не випадково Ваґнер називав Л. Бетховена самим танцювальним композитором, а його Симфонію №7 – "апофеозом танцю".

У середині XIX ст. самовизначення балету як самостійного сценічного мистецтва не тільки виявляє сюїтний характер балетної вистави, але й стверджує сюїту як органічну частину симфонічної музики для балету. Це здійснюється в партитурах "Жизелі" А. Адана, "Коппелії" та "Сильвії" Л. Деліба. Принцип наскрізної музичної драматургії в цих балетах дозволяє ввести дійсно народні танці (угорські, польські, французькі), жанрові побутові сцени народного життя, завдяки чому характеристики дієвих осіб одержують симфонічний розвиток.

У творчості російських композиторів М.І. Глінки, П.І. Чайковського сюїта визначається як програмний твір, який прагне до конкретності музичних образів. Так, наприклад, у "Івані Сусанині" та "Руслані і Людмилі" М.І. Глінки балетні сцени розвивають дію опери, і цим композитор дорівнює балет до опери за його ідейно-естетичним, професійним рівнем і художньо-симфонічній значимості.

Нова сюїта, яка виникла у XIX ст. і здобула свій розвиток у XX ст. значно відрізняється від старовинної.

Характерні її особливості перебувають в структурі, яка збагатилась багаточисленними жанрами (марші, скерцо, ноктюрни, елегії, романси і т. п.), з'єднаними програмним задумом. Прийом контрасту в новій сюїті виражається в тональному співставленні частин, що є істотною відмінністю від старовинної сюїти. Кількість частин сюїти також збільшувалась – від трьох до десяти та більше.

У творчості П.І. Чайковського нова сюїта представлена найбільш повно. Своїми балетами "Лебедине озеро", "Спляча красуня", "Лускунчик" П.І. Чайковський не тільки затвердив принцип симфонічного розвитку образів, дії балету, але й значно збагатив структуру балетної вистави та хореографічної сюїти зокрема. В музиці своїх геніальних творів він не тільки розробив жанри хореографічної сюїти, але й зберіг класичний зразок балетної вистави кінця XIX ст. В його структурі збережені всі необхідні ланки: дуети, варіації, адажіо, класичні та характерні танці, па-де-де, різноманітні ансамблі та, звичайно ж, танцювальні сюїти та дивертисменти. П.І. Чайковський наповнив всі ці танцювальні форми новим змістом і надав їм драматургічно конкретні функції. Форму танцювальної сюїти він використовував у всіх балетах. Розглянемо, наприклад, використання цієї форми в балеті "Спляча красуня", який створено класиком світової хореографії М.І. Петіпа.

Своєрідним зразком класичної танцювальної сюїти є секстет (па-де-сіс – танець шести) чарівниць у пролозі першого акту. Сюїта починається вступом і адажіо, в якому чарівниці з добрими побажаннями звертаються до Аврори. Після цього виконуються шість варіацій, змальовуються шість яскравих, мініатюрних портретів.

Друга дія вистави також починається невеликою сюїтою придворних танців: менует, гавот, пасспье, ригодон, фарандола.

Третій акт "Сплячої красуні" – блискучий

дивертисмент, також вирішено у формі сюїти. Різноманітні танці казкових персонажів ("Попелюшка і принц Фортюне"; "Червона папочка та вовк"; "Хлопчик з пальчик, його брати та людоджер"; "Флоріна та Блакитний птах") скінчуються чудовим дуетом головних героїв. Це по формі па-де-де, вінчає за змістом сюїту блискучою кодою, яка стверджує перемогу кохання та добра.

Музика П.І. Чайковського в розглянутих вище сюїтах несе виразність дії, насичено-емоційний драматизм та ліричну глибину. Танцювальна дія сюїт в балеті втілюється в різноманітних випадках, в яскравих різноманітних взаємодіючих образах.

Використання сюїти в балеті "Спляча красуня" виявляє і найбільш розповсюджені, затверджені у структурі балетного спектаклю види хореографічної сюїти.

I. Сюїта класичних танців найбільш розповсюджена. В "Сплячій красуні" це па-де-сіс – сюїта сольних варіацій; па д'аксьон – сюїта більш складної структури, де наряду з сольними танцями є адажіо головних героїв або як у Аврори адажіо з чотирма кавалерами. В формі сюїти часто пишуть композиторами та складаються балетмейстерами па-де-де. Зазвичай вони складаються з адажіо – повільний танець героїв, сольних варіацій і коди. Наприклад, в па-де-де з "Дон Кіхота" Мінкуса, з "Лебединого озера" Чайковського та ін.

II. Сюїта побутових світських балних танців також часто зустрічається в балетах. В "Сплячій красуні" – це сюїта придворних танців, мальовничий фон, навколишнє середовище принца Дезіре.

III. Сюїта характерних (народно-сценічних) танців частіш за все розглядалась балетмейстерами та композиторами як дивертисмент. В "Сплячій красуні" вона представлена в святковому дивертисменті третьої дії. Тут гармонія танцю з інструментальним барвистим зображенням музики створює образні жанрові малюнки – своєрідні портрети казкових персонажів, які після своїх цілком самостійних у драматургії та композиції танців беруть

участь у кодї.

Таким чином, види хореографічної сюїти, а також її структура розроблялися в хореографічній дії балетної вистави. В той же час формувались, визначалися і основні ознаки сюїти: контрастність, композиційно-драматургічна та образно-сміслова завершеність кожної частини. При цьому танці – частини контрастували між собою не тільки загальним характером, темпом, але перш за все образно-хореографічною лексикою.

До хореографічної сюїти як своєрідному одноактному балету на початку ХХ ст. звернувся М. Фокін – чудовий російський балетмейстер, з ім'ям якого пов'язана реформа академічного балету Росії. Спроба створення М.Фокіним такої сюїти з'явилась в першій редакції "Шопеніани" у 1907 р. Балет був присвячений пам'яті Ф. Шопена і складався з п'єс композитора написаних у різні роки. Друга редакція "Шопеніани", створена М. Фокіним у 1908 р. і відома на сьогоднішній день цілому світу.

"Шопеніана" М. Фокіна і сьогодні є класичним зразком хореографічної сюїти. Вона складається з восьми частин: полонез, ноктюрн, прелюд, три вальси, дві мазурки в оркестровій обробці А.Глазунова та М. Келлера (капельмейстера С.-П. Мариньського театру).

Художня гідність "Шопеніани" визначається перш за все дуже цінною гармонією змісту та знайденою формою (композиція, рух, виконавський стиль класичного танцю). А вирішення експозиції та фіналу стало новим художнім прийомом. Більш складною стала і структура сюїти, бо окрім сольних танців, дуетів вона внесла і розгорнуті ансамблі кордебалету. Усі ці переваги і визначили довге сценічне життя та світове визнання твору як класичного зразку хореографічної сюїти.

Частина друга

Сюїта народно - сценічних танців.

Виникнення та розвиток хореографічної сюїти на основі дійсно народного національного танцювального матеріалу пов'язано з розвитком народно - сценічного танцю в аматорських і професійних колективах Радянського Союзу.

Але передісторія цих важливих подій на теренах СРСР починалася у Лондоні, де влітку 1935 року група провідних майстрів Київського балету триумфально виступила на міжнародному фестивалі народного танцю. Величезний успіх припав нашій українській групі, що виконувала "гопак". Саме в цей час український народний танець скріпив всесвітнє визначення. На цьому фестивалі з успіхом виступили представники й інших республік СРСР: Тамара Ханум, Уста Алім, Ніно Рамішвілі, Ліко Сухішвілі.

А в наступному 1936 році було організовано та проведено в Москві Всесоюзний Фестиваль народного танцю, в якому взяло участь тисяча сто учасників сорока національностей. Цей фестиваль сприяв виникненню перших професійних ансамблів народного танцю: у лютому 1937 року – ансамблю народного танцю СРСР під керівництвом Ігоря Мойсеева; в квітні того ж року – державного ансамблю танцю УРСР, керованого Павлом Вірським і Миколою Болотовим; 1938 року Тетяна Устінова створює першу танцювальну групу в хорі імені П'ятницького.

Сюїта на основі народного танцю вперше на професійній сцені була створена П. Вірським та М. Болотовим і представлена в програмі українського державного ансамблю 1 вересня 1937 року в Москві на V-му Міжнародному театральному фестивалі. Вона так і називалася : "Українська Сюїта" і складалася з 4 частин:

музичного вступу; жіночого танцю "Дошик", "Козачка" та "Гопака". Кожен танець мав свою драматургію, контрастував один з одним темпоритмом, лексикою, образами. І в той же час всі вони разом сприймалися як єдиний хореографічний твір.

П.П. Вірський неодноразово в своїх творах використовував характерні особливості сюїтної форми. Великою владчею стала хореографічна картина "Ігри і танці війська Запорізького гетьмана Богдана Хмельницького", яку він поставив у 1957 році, як трьох частинну сюїту. В основі музики композитора Я. Лаліньського мотиви народних українських пісень: "За світ встали козаченьки"; "Король містом ходить"; прислівки запорожців "Козакові без ратища, як дівчині без паміста" тощо.

В цьому творі автор вміло побудував взаємодію між груповими та сольними номерами, а всю картину склав з трьох частин, які пов'язані між собою єдністю сюжетної лінії.

Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. Павла Вірського

У першій частині козачій загін на чолі з молодим осавулом демонструє свою військову вправність, орудуючи довгими списами. Тут виразно змальовується картина бою, створюється колективний образ героїчного загону.

Друга частина сюїти – своєрідна жанрова замальовка,

танок, де вирує життя веселе і хвацьке, здається, що ні на мить не вшухас життєрадісний ритм... Вірський подає живописну побутову характеристику народних образів, перейнятих добродушним гумором. З багатоманітності танцювальних форм – монологів, дуетів, тріо, квартетів, ансамблю – автор створив єдину цілісну хореографічну картину.

Третя частина хореографічної сюїти – це масовий танець козаків із шаблями, в якому розкривається вольове, перейняте героїчними, бойовими інтонаціями життя козаків Січі запорізької. Це – кульмінація, де відбувається завершення сюжетної канви танцю в бурхливо зростаючому темпі, з чітким запальним виконанням.

В "Іграх і танцях війська Запорізького" та багатьох інших роботах Павло Павлович Вірський показав себе геніальним майстром широких танцювальних творів, які вражають епічним та емоційним розмахом, в яких він домігся композиційної та стилістичної стрункості, відшукав виразні кульмінації для кожної частини, домігся ясності думки при виразності й простоті загального сюжету. При цьому він завжди знаходив для своїх творів яскраву театральну форму.

Широкі танцювальні полотна П. Вірського вражають епічним та емоційним розмахом, з дивовижною повнотою розкривають несхожі виконавські індивідуальності артистів ансамблю.

Сюїти, що створені І.О. Мойсєєвим на танцювальному фольклорі різних народів, панорамно розкривають багатобразність форм народної хореографії. Використання в них побутових народних танців, значно збагатило не тільки виражальні засоби, образно-танцювальні характеристики, а й структуру хореографічної сюїти. Структура багатьох його сюїт надзвичайно різноманітна. Сценічні аналогі фольклорним національним танцювальним формам часто стоять поряд з традиційними епізодами народних звичаїв і свят.

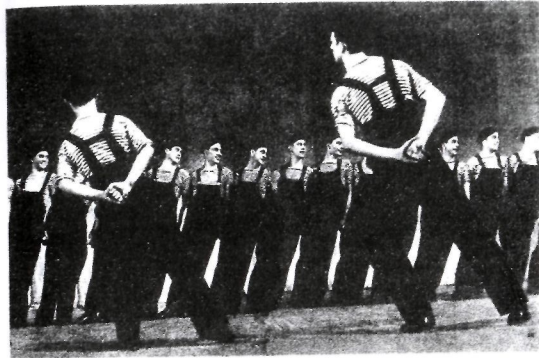

Танць "Коробочка" з сюїти старовинних російських танців

Литовська, Латвійська, Естонська, Руська, Чеська, Молдавська, Угорська, Грецька та інші сюїти у творчості І. Мойсєва відкрили перспективи перетворення народжених народом ігор, хороводів, побутових танців в сценічні твори. В цих сюїтах відсутній сюжет, але тема подана й розкривається конкретно та виразно. Теми танцювальної дії цих сюїт – національні риси, характер народу. Все це дозволяє з певністю визначити вид подібних сюїт як тематичні, що присвячені темі побуту, життя, характеру того чи іншого народу.

Досвід І.О. Мойсєва в розробці народно – сценічного танцю надав можливість його творчому колективу створювати сюїти не лише тематичні, але й сюжетні. Різні види сюїти дозволяли І. Мсєйсєву найбільш повно, масштабно розкрити характер того або іншого народу, драматургічно визначено та логічно побудувати в сюїтній формі цілу програму, свосрідну виставу.

Першою яскравою сюжетною сюїтою була міні вистава "День на кораблі". Задум цього твору виник у автора ще в 1938 році, але вперше він поставив цю композицію в ансамблі пісні та пляски Тихоокеанського флоту у 1942 році.

Хореографічна сюїта "День на кораблі"

Розрахована з математичною точністю сцена початкового епізоду "аврала", рівномірне дихання корабельної машини, насмішуватий смуток вальсу, бравурність фіналу – кожна частина має свій сюжет, свій настрій, свою тему. Зміна їх диктує і зміну танцювальних прийомів. Вони різко контрастні – від суворой гімнастично скупій ритміки "машинного відділення" до вільних, динамічних танців фіналу. Чим більш різка контрастність епізодів, тим виразніше вимальовується стрункий задум сюїти. Стержем являється лейтмотив – маршова хода молодих моряків, особливий "морський шик" по-своєму елегантних рухів.

"День на кораблі" – твір програмний. Він програмний зі своїх принципів: сучасна (на той період) радянська дійсність – першоджерело, тема, зміст твору; народний

танець – засіб втілення реальної дійсності, створення її художнього образу.

В хореографічній композиції "Партизани" думка постановника працює ще глибше й багатогранніше ніж у "Дні на кораблі". Кожна сольна партія (весь номер займає 15 хв.) розроблена доцільно, кожній надані індивідуальні риси, кожна витримана у певному національному ключі та логічно включена в розвиток дії.

Серед сюїт сюжетних, що створені під керівництвом І. Мойссєва є "Вечір в Таверні", де в основу всього твору положено одну з головних властивостей народного танцю його зображення. І не дивлячись на те, що дія нібито відбувається у аргентинській таверні ХХ ст., всі діючі особи у сюїті не тільки розповідають, але й відображують. Саме мальовничість визначила суть всього твору.

Певний інтерес представляє і сюїта під назвою "Веснянки". Події в цьому творі відбуваються поміж Масляною та днем Івана Кушала і розкриваються в семи епізодах: "Дівочий вихід", "Прощання", "Гречаники", "Катерина", "Вишня", "Полтавка", "Гопак".

Сюжетна канва "Веснянок" цілісна: прощання Катерини з коханим, її чикання, зустріч після перемоги над ворогом. Але ідейний задум не обмежено ліричними рамками. Вігчас сюїту бурхливий "Гопак" з каскадом складних рухів та трюків.

Безумнівна вдача авторського колективу в тому, що любий виразний прийом відрізняється тією соковитістю, яка відрізняє український фольклор, що камерно-лірична тема набуває широке, епічне вираження. Наприклад: зустріч героїв – щастя двох – багатократно помножена радістю усіх. Захоплює також міцна драматургія цієї сюїти.

Українська сюїта "Веснянки"

На великий жаль цей твір визивав незрозуміння багатьох хореографів тим, що назва лиш частково має відношення до змісту і тим, що лексика жіночого танцю перекручена та не відповідає манері виконання українських танців.

Але саме в ансамблі народного танцю під керівництвом Ігоря Олександровича Мойссєва сюїта народно-сценічного танцю більш ніж інде розвивалася на протязі десятиліть і затвердила себе, як одна з найпікавіших форм в сценічній хореографії.

Чудовий хореограф і створювач російського державного академічного хореографічного ансамблю "Берізка" Надія Сергіївна Надеждіна в своїй творчості також зверталася до форми хореографічної сюїти. Обраний нею підхід до фольклору надав можливість збільшити багатство народного танцю та розвинути на сцені кращі традиції сюїтної побудови народних свят. Національні особливості, характерні риси російської танцювальної культури надають сюїтам Н.С. Надеждіної неповторний колорит, своєрідну

пластичну інтонацію, особливу композиційну побудову.

Одним з самих популярних розгорнутих творів, які Надєждіна поставила в ансамблі "Берізка" можна назвати композиції "Прошавай масляна", "На осінньому ярмарку", "Сибірська сюїта". Темі та зміст цих сюїт пов'язані з корінням, що йде у глибину століть народного побуту з його поетичними традиціями.

Сибірська сюїта

Кожен танцювальний твір Н.С. Надєждіної вражає чіткістю задуму, драматургічною стрункістю, художньою завершеністю. А її сюїти відзначаються ще й цікавим режисерським рішенням.

Лідером серед хореографів України, які сьогодні створюють на основі народного танцю розгорнуті композиції є Вантух Мирослав Михайлович, Герой України, народний артист України та Росії, академік, лауреат державної премії України ім. Т.Г. Шевченка.

Хореографічна сюїта "Україно моя, Україно!"

Хореографічна сюїта "Карпати"

Сюїтні твори "Україно моя, Україно!" і "Карпати", які він поставив у Національному, заслуженому, академічному ансамблі танцю ім. П.П. Вірського, не тільки заслуговують на увагу, а й представляють дійсну художню цінність. Це

сюїти тематичні з чіткою темою та ідеєю. Кожна частина – невеличкий танець, який має своє завдання, образне вирішення, неповторну стилістику та своєрідну лексику. Водночас будь-який з них – це лише часточка єдиного цілого, того спільного, що якнайповніше характеризує глибоко оригінальне та самобутнє танцювальне мистецтво різних регіонів та областей України.

Автор наділяє кожен групу виконавців певним, самій лише їй притаманним багатством танцювальної лексики та малюнку. Кожній частині М. Вантух надає яскравий місцевий колорит, вдало поєднує танцювальні діалекти різних областей.

Коли дивишся ці композиції, то кожна нова частина сприймається яскравою перлиною в неповторному намисті української хореографії. А коли в останній загальній частині всі виконавці в дуже швидкому темпі об'єднуються своїм емоційним ладом, життєрадісним піднесенням, то не тільки відчуваєш що це кульмінація, відчуваєш красу та гідність єдиного українського народу.

Багато розгорнутих хореографічних композицій було поставлено і автором цих методичних матеріалів. Під час роботи балетмейстером в Полтавському музично-драматичному театрі ім. М. Гоголя майже в кожній музичній виставі виникали картини з життя народу, які вирішувались можливостями народної хореографії. Наприклад: хореографічні сюїти в "Циганці Азі", "Енеїди" не тільки демонстрували яскраві масові, гуртові та сольні танці дійових осіб. Вони, завдяки розвінгу драматургії в кожній частині композицій, активно впливали на розвиток подій у виставах взагалі.

Хореографічні сюїти, які створені мною в театрі народного танцю "Заповіт" Харківської державної академії культури всі сюжетні. Їх зміст, лексика, просторова композиція, прийоми, завдяки яким контрастують та водночас об'єднуються окремі частини різноманітні. Але всі вони відображають життя українського народу від

Слобожанщини до Закарпаття. Три з них "Вишиванка", "Вітас "Заповіт", "Незвичайні заручени" присвячені саме традиціям і обрядам в житті слобожанців.

В цих полотнах кожен окремий танець має свою чітку задачу, образне вирішення, стилістику та своєрідну лексику. Водночас кожна частина – це лише часточка єдиного цілого, того спільного, що якнайповніше характеризує глибину ідеї кожної сюїти. Пластичні образи напрочуд органічно зливаються з музичними.

Композиція "Вишиванка" складається з трьох основних частин та фіналу, який не є окремим танцем, але саме тут логічно завершуються всі події: кожна дівчина дарує своєму хлопцеві вишитого рушника, після чого пари розходяться в різні боки села. Все це робиться виконавцями по різному, але вони однаково закохані та щасливі.

В першій частині молода господиня прибирає хату, чекає на гостей. Коли дівчата поприходили, то подоставали рушники, заспівали пісню і стали вишивати та роздивлятися візерунки. Але їх вишивка не лише на рушниках, а й в ліричному танці, який дихас ніжністю та очікуванням кохання.

Ця частина побудована за прикладами народних хороводів. В ній створено єдиний образ слобожанських дівчат, які сповнені світлою чарівністю, овіяні поезією чистих почуттів.

В другій частині з'являються парубки, дарують подарунки, залицяються до дівчат, вибирають кожен дівчину, щоб до серця. Дівчата весело розглядають і подарунки і парубків. Кожна видивляючись того, на кого чекала. А коли ватажок подарував господині віночок з квітів та колосків, як знак врожаю та достатку в хаті, то дівчата на чолі з господинею починають своєрідний обрядовий танець. Далі виноситься чаша з хмільним медом, що пішла від парубка до парубка. А там вже й потрітний поцілунок господині та ватажка, як знак вітання й подяки. Всі познайомили собі пари, пройшли під рушниками й

схилилися один до одного.

Хореографічна сюіта "Вишиванка"

З початком нової музики починається й нова частина композиції, в якій красиві дівчата і завзяті хлопці продовжують з підкресленою увагою розкривати свої почуття один до одного. Музика прискорюється, жвавіше стає танець, піднімається емоційний стан, ледь стримуються почуття. І на самій емоційній ноті та скорому темпі, хлопці нарешті змогли обняти дівчат і поцілувати....

Вся третя частина побудована на оригінальних колових малюнках, по суті – це ажурні легкі візерунки, які нібито продовжували вишивку рушників, весь час змінювались, розвивались та водночас змальовували розквіт почуттів всіх дійових осіб.

В хореографічній композиції "Вітас Заповіт" утверджується філософський значний зміст. Піднесено та поетично розкривається побут українського народу. Тематика народного свята поєднується з героїко-патріотичною сторінкою української історії. Дія сюіти народжується в органічному єднанні хореографічної та

музичної образності. Завдяки цьому легко та впевнено з'являється найважливіша, найзначиміша ідея сценічного твору – любов та гордість до рідної землі, до народу. В цій роботі не лише розгортаються події свята врожаю на селі, тут малюється полотно, що насичене образами, музичними та пластичними інтонаціями. На ньому розквітають, ніби квіти Катерини Білокур, історичні символи, одвічні цінності та відношення до них сучасного колективу молодіжного театру народного танцю "Заповіт".

Сюіта починається з прологу, в якому під світлу, дзвінку, лірично-урочисту музику з'являються у святковому вбранні чоловік і дві молоді вродливі жінки та виносять символи селянської України: колесо від підводи на довгій палиці, до нього підв'язані пучки калини (ніби восени під стріхою), сніп пшениці та великі жовто-блакитні стрічки.

В першій частині трое персонажів з символами в руках стають окрасою та центром дії ліричного дівочого танцю. Дівчата з червоною калиною в руках створюють не просто танок. Вони своєю чарівністю та логікою несподіваних візерунків нібито представляють квітучу та ніжну Україну. Цей лірико-піднесений танець закінчується схвилованим тремтінням серцець та калини коли залунав вступ нової музичної теми.

На мелодію маршу, яка сповнена патетичною виразністю з'являються гості свята – запорізькі козаки, захисники рідної землі. Мужність, красу і силу національного характеру утверджують вони своїм танцем.

Хореографічна сюїта "Вітрає"Заповіт"

Побудова цієї сцени в основному лінійна, у лексиці переважають широкі рухи та стрибки. Лакопичні, впевнені рухи ніг та рук, різкі, неслюдівані повороти корпусу, голови, майстерне володіння шаблею створюють привабливий образ лицарів рідної землі, від яких так мліють дівчата.

Взаємна симпатія, радість зустрічі, корошого врожаю, все це розкривається у третій частині сюїти.

Четверта частина будується на емоційному піднесенні, лінійних святкових пересбудовах, романтичному тоні образної мови. Всі учасники свята вітають один одного та глядачів. Останній малюнок – це перспектива вулиці, в центрі якої створюються своєрідні ворота, через які до глядача виходять дві статні вродливі дівчини. І відбувається чудова традиція – вінчати гостей хлібом-сіллям. Саме ця мізансцена закінчує композицію.

Ця сюїта цікава багатством танцювального малюнку, своєрідною лексикою всіх частин, розвитком драматургії за рахунок розвитку сюжетної лінії, малюнків і рухів. А найголовніше – вона цікава своїм змістом. Вперше в

хореографічному колективі (аматорському, професійному) створена вітальна композиція саме такого змісту.

"Незвичайні заручини" – це перша велика робота, яку було створено в театрі "Заповіт" у 1992 році та з якого головний режисер Національного Палапу "Україна" Борис Шарварко вперше запросив молодий харківський колектив на головну сцену країни. Саме за цю композицію автор отримав звання лауреата та головний приз "За крашу балетмейстерську роботу" на міжнародному конкурсі танцю в травні 1992 року в російському місті Красноярськ.

"Незвичайні заручини" – це не просто сюїта – це дійсна танцювальна вистава, яка не навантажена бутафорією, побутовими подробицями, а правда життя не тільки існує, вона виглядає поезією життєвих явищ. В цій сюїті використано досвід роботи в українському музичному театрі. Тому мабуть вона й відрізняється емоційною напругою драматургії всього сюжету та яскравими персонажами. Система інтонаційних зв'язків між окремими тематичними лініями та хореографічними образами виявляють основні драматичні конфлікти. Характерною рисою для неї також є гармонічне поєднання образної музики та образної лексики, точний вибір зображальних засобів, логічне сднання елементів слобжанського народного танцю з пантомімою. Це змшування виражальних засобів не порушує, а збагачує стилістику та образність окремих частин та дійових осіб.

Перша частина побудована на основі побутового хороводу "Марина". Розвиток драматургії тут відбувається на основі розвитку обрядової дії та танцювальних малюнків. Малюнки в основному колові. Вони нібито дівочі віночки – та сплітаються, то розплітаються, то з'єднуються навколо "Марини", то розсіпаються по галлявці невеличкими купками "квітів". Дівчата мріють про своє кохання, наприкінці обрядової дії вони почепили всі віночки на "Марину", але вирушити в напрямку річки не встигли.

Хореографічна сюїта "Незвичайні заручини"

Змінюється музика – це з'явилися парубки. Парубки спочатку показують, які вони гарні та вправні, потім знімають віночки з "Марини" та шпугають їх власниць, залишаються до дівчаток.

Ця частина характерна веселими, швидкими музичними темпами, поспіванням музичного та хореографічних образів. В ній активно використано прийом поліфонії – одночасно на сценічному майданчику різні пари, різні групи виконавців розвивають свої відносини, свою окрему пластику жестів, рухів, свої малюнки та траєкторію пересування.

Коли парубки та дівчата розходяться в різні боки, в глибині залишається одна найзакоханіша пара. Під шкору, легку музику їх танець-гра був легкий та веселий поки вони раптом не опинилися обличчям одне до одного, взявшись за руки.

Починає звучати лірична, ніжна музика на 3/4. І в унісон з мелодією починає чарівно звучати пластична мелодія дуету. В їхньому танці – романтична схвильованість

почуттів, зачарованість одне одним, насолода пастиєм. По суті – це їх освідчення в коханні.

Дидлія закоханих порушується появленням матері дівчини. Вона незадоволена тим що побачила, свариться, кличе на допомогу сусіда – батька парубка. Батьки пробують відтягнути закоханих одне від одного, але на допомогу приходять друзі. Жваво та весело вони спочатку відокремлюють батьків від їх дітей, а потім перетворюють ситуацію з поганої на саму кращу: батьки згадали свою молодість, перестали сваритися і на прохання своїх дітей та всієї веселої компанії дали згоду на весілля та благословили молодят.

Хореографічна сюїта "Незвичайні заручини"

Друзі нареченого танцюють натхненний танець "перемоги" не залишаючи нікого байдужим.

Не втримався, затанцював батько, його підтримала й мати. Вся молодь з захопленням спостерігає за цим танцем та й сама підтанцьовує.

Наприкінці танцю батьків, що закінчується

несподівано поцілунком, молодь в захопленні від того що побачила почала нестримно веселий загальний танець. Парубки, дівчата, наречені, їх батьки в піднесеному стані, все скорішому темпі танцю виявляють свою радість і любов до життя. Це кульмінація останньої частини сюїти та водночас і кульмінація всього хореографічного твору.

Далі молодята вклоняються батькам, своєму товариству, глядачеві та разом піднесено і схвильовано кажуть: "Просили тато, просили мамо і ми просимо – до нас на весілля!".

Знову святкова музика, під яку наречені, батьки, вся молодь (по першому плану) пританцювуючи йдуть на зустріч майбутньому щастю.

Драматургія цієї слобожанської танцювальної міні-вистави побудована таким чином, що весь розвиток дії та кульмінація в окремих частинах, епізодах і всієї сюїти взагалі відбуваються за рахунок розвитку сюжету, музики, танцювальної лексики водночас. Цікавою особливістю є той факт, що в кожному окремому танці (загальному, груповому, сольному) після кульмінації існує фінал (розв'язка). І завжди цей фінал не крапка в дії, а перехід до подальшого розвитку всього сюжету сюїти.

Кожній частині хореографічної сюїти "Незвичайні заручини" характерні композиційно-драматургічна завершеність та ідейно-смілова самостійність.

Поєднання окремих частин та різноманітних танців відбувається за принципом контрастності. І контрастність тут не обмежується різницею, співставленням метроритмічних і темпових властивостей музично-танцювальної мови.

Частини сюїти тут контрастують між собою структурою форм (хоровод, козачок, парні танці, масові танці), складом виконавців, що впливає на структуру, композиційні засоби, ступінь розвитку танцювальної та сюжетної дії. Всі танці в сюїті контрастують і характером різних образів, які розкриваються за допомогою образної

лексики та змісту твору.

Після аналізу багатьох робіт можна сказати, що особливості хореографічної сюїти визначені багатозначністю, циклічністю, які пропонують логічну послідовність танців-частин. Танці-частини, що входять в сюїту можуть бути одного або різних жанрів.

Особливістю драматургії сюїти являється співвідношення драматургічної самостійності, кожної її частини з драматургією розвитку танцювальної дії всієї сюїти. При цьому танцювальна дія кожної частини розвивається за своїми внутрішніми законами драматургії, формуючи логіку, смислову завершеність змісту та композиції. Це забезпечує кожній частині право на самостійне сценічне життя. Одночасно в загальному циклі композиції-сюїти кожна окрема частина несе конкретно визначені важливі драматургічні функції, експозиції або зав'язки, функції кульмінації або розвитку дії. У співвідношенні драматургії всієї сюїти з драматургією кожної окремої частини виявляється логіка в розвитку танцювальної дії всієї сюїти, смислова взаємодія частин. Саме це співвідношення допомагає "побудувати" форму, визначити відповідність, здатність її найбільш повно виразити зміст хореографічного твору.

ПРАКТИЧНЕ ДОПОВНЕННЯ

У практичному доповненні до цієї методичної праці пропоную розглянути хореографічну композицію під назвою "Український святковий", та графічне зображення й малюнки художників В.М. Дозорця та М.П. Сапожнікова, які використано Павлом Сидоренком у запису сюїти Павла Вірського "Військові ігри й танці війська запорізького".

Ці малюнки пропонуються для більш повного опанування змісту великого твору Великого Майстра, аналіз якого зроблено у попередньому розділі та як вдала, цікава робота художників у запису хореографічного твору, яка може служити прикладом для багатьох.

Запис композиції "Український святковий" мною зроблено у спрощеному варіанті, порівняно зі сценічною першоосновою. А пропонуються до вивчення тому, що цей твір за формою є гопак-сюїта. По суті це тематична сюїта, в якій сюжет відсутній, але образи яскраві, а розкриття теми дозволяє побачити національні риси та характер українського народу. Кожна з трьох основних частин номеру контрастується темпом, лексикою, музикою, а драматургія кожної окремої частини складається в загальну з цікавим розвитком драматургії всього твору.

Характерні риси гопака відображаються у цій композиції: починають танцювати парубки й на протязі всього номеру вони є основними дійовими особами номеру; в першій та третій частинах багато використовується притаманних гопаку рухів та вправ старовинної козачої боротьби; під час виконання танцювальних рухів та складної танцювальної техніки між тими хто танцює виникає своєрідне змагання, яке закінчується загальною кульмінацією та фіналом.

Численні мелодії "Українського святкового" часто міняють свій характер: то вони звучать мужньо та героїчно, запаловально і радісно, то ніжно і лірично. В зв'язку з тим, міняється їх динаміка. Характерно чергування швидких і повільних частин. Це пов'язано з лексикою танцю та композиційною побудовою.

На відміну від справжнього гопака в цьому номері імпровізаційності мало і побудова всіх частин має чітку композиційну структуру, яка складається із окремих танцювальних фігур.

Гопак-сьюта "Український святковий" один із самих популярних і затребуваних номерів репертуару театру народного танцю "Заповіт". Йому завжди з захопленням аплодують глядачі Харкова, Києва, Львова та багатьох інших міст різних країн світу.

Ця композиція має декілька варіантів для виконання за своїм складом. Кількість парубків та дівчат може бути однаковою, а може бути різною. Наприклад, дівчаток вдвічі більше ніж парубків. Найменший варіант виконавців – шість пар, найбільший, який було використано на сцені Національного Палацу України в 1999 році, - 20 парубків, 40 дівчат і окремо 4 дівчини солістки. В запису пропонується варіант для 12 пар виконавців плюс дві дівчини – солістки.

"УКРАЇНСЬКИЙ – СВЯТКОВИЙ"

Гопак – сьюта

Зміст номеру та його характеристика

"Українському святковому" притаманні основні риси гопака та сьюти, але у нього є свої відмінні риси. Неповторну своєрідність додають танцю квітучі гілки яблунь (або букетів квітів) в руках дівчат. Вони створюють відчуття весни, свята, сонця та щастя, відчуття краси природи і людини, яка міститься в гармонії внутрішньої та зовнішньої. Саме це допомагає виконавцям внести в образи романтичну правду, щедре відчуття життя. Достовірність цього танцю не побутова, а психологічна, йому притаманна не правдоподібність, а правда узагальненя.

"Український святковий" на XI Міжнародному фестивалі-конкурсі танцю "Folk Del Mundo 96" Хасіс Іспанія

У танці три основні частини: швидка, повільна, швидка. Композиційно вони побудовані на логічній зміні різноманітних малюнків, що впливає і на створення хореографічного образу всього номеру.

Перша частина починається з появи групи парубків. Вони легкі, підтягнуті, в їхніх рухах сила, спритність, завзяття. Назустріч першій вибігає друга група парубків, які також танцюють з великою майстерністю. Потім обидві групи в повній злагоді виконують кілька комбінацій, захоплюючи глядачів технікою.

Лунає нова музика й на сцену стрімко влітають дівчата, в їх руках квітучі яблуневі гілки. Дівчата скромні та зав'язані водночас, їх рухи легкі та граціозні. Зав'язується сумісний танець - танець-гра. Складається враження, що парубки та дівчата танцюють серед квітучого саду.

У другій частині номеру лунає ніжна лірична музика, їй відповідає танцювальна лексика. Спочатку поетичний образ дівчат уособлюється з яблуньками, які своїми гілочками ледь торкаються парубків гілками. Далі парубки й дівчата парами розходяться на коло, між ними ніби виникає діалог, повний ніжності, легкості та кохання. Танцювальні рухи позначені ліризмом і не звичайною життєрадісністю, що впливає і на побудову мелодії. Її емоційний зміст.

Третя частина починається зі звучання легкої швидкої музики, під котру в центрі кола дві дівчини вертять обертає. Потім йде чередування кількох швидких і повільних частин. То один, то другий виконавець показує своє вміння, силу, завзяття, дівчата весело підбурюють парубків.

Потім лунає своєрідна інтродукція та йде сильний сольний чоловічий танець у злегка стриманому темпі. Мужність, красоту та силу національного характеру стверджує на сцені чоловіча група ансамблю.

Парубків змінюють дівчата. Дівчата-яблуньки витончені та скромні. Єдність емоційного та образно-тематичного початку, втілена в кожному їх русі. Передається

поезія квітучого саду, світлі оптимістичні інтонації наповнені живими людськими емоціями.

Фінальна частина танцю починається швидкою запальною музикальною темою, темп котрої з кожним тактом зростає. Змінюється і ритм танцю. Він стає експресивно-динамічним. Дівчата та парубки в парах лініями стрімко просуваються від задника наперед, заповнюючи всю сцену. Загальний танець побудовано на веселих зав'язях рухач.

КОСТЮМИ ВИКОНАВЦІВ

Костюми дівчат

Довга біла льняна сорочка з широкими рукавами зібраними трохи нижче ліктя. Вишивка на верхній частині рукавів, по низу подолу та комірка. Зверху сорочки – шерстяна, блакитного кольору плахта. З під плахти на 5-6 см. видно вишитий поділ сорочки. На плахту пов'язується вишитий фартух (кольору корсетки), коротше за неї на 8-10 см. На талії плахта підперезується вузькою кольоровою шерстяною крайкою 4-5 см. завиширки. Зав'язується крайка позаду чи збоку. Два кінці її спускаються вниз таким чином, щоб їх було видно з-під корсетки. Зверху олягається синя корсетка (безрукавка), її краї обшиті вузькими стрічками різних кольорів. На шії 6-8-10 рядів різнокольорового намиста. На ногах червоні чоботи з підборами. На голові вінок з польових квітів. До віночка прикріплюється 20-30 різнокольорових стрічок, довжиною до 1 м, котрі спускаються по спині нижче талії. Плахти та корсетки можуть бути двох кольорів – вишневого та блакитного.

Костюми парубків

Нарядна шовкова біла сорочка, з вишивкою на рукавах, комірки, манжетах; по краях вишивки – вузька

тасьма. Шаровари сині та красні, широкі, довгі, зібрані мотузкою на поясі та на гомілках. Широкий шерстяний пояс, котрий обмотус кілька разів талію, кінці заправляються по бокам і з пускаються вниз на 25-30 см. На ногах червоні чоботи. На голові каракулева шапка.

Реквізит

Яблуневі квітучі гілки (або букети квітів) в кількості 32 штук. Основна стрижнева гілка довжиною 50 см., від неї розходяться ще п'ять маленьких гілочок з квіточками.

Умовні знаки

Спина -		- лице	- дівчина (Д)
Спина -		- лице	- парубок (П)
Спина -		- лице	- дівчина - солістка (Д-С)
Спина -		- лице	- парубок - соліст (П-С)

Опис танцю

Перед початком танцю перша група П (шестеро виконавців) у червоних шароварах розташовується у других і третіх правих кулісах, друга група (шість виконавців) у синіх шароварах розташовується у третіх правих кулісах, чотирнадцять Д у третіх правих кулісах позаду П, дві Д знаходяться в третіх лівих кулісах. У всіх П руки знаходяться на талії, Д в обох руках тримають яблуневі гілки.

Звучить музичний вступ 12 тактів.

Вхід першої групи П (16 тактів).

1,2 такти. П чотирма кроками, починаючи з лівої ноги вибігають по діагоналям на сцену, руки поступово

розкриваються через першу позицію на другу (мал. 1).

3,4 такти. П виконують великий голубець з переступаннями, починаючи з кроку лівою ногою (рух № 1).

5,6 такти. П повторюють рух 3,4 тактів.

7,8 такти. П виконують упадання з великим тинком у повороті (рух № 2).

9-11 такти. П, починаючи з правої ноги виконують три присядки по першій позиції, руки відкриті в другу позицію (рух № 3).

12 такт. П виконують (рух № 4).

13-15 такти. Кожний П, починає з лівої ноги, шістьма кроками обходить навколо себе ліво та вертається на попереднє місце.

16 такт. П виконують подвійний повітряний тур, приземляються на обидві ноги, руки відкриваються в другу позицію.

Вихід другої групи юнаків

1,2 такти. П другої групи чотирма кроками, починаючи з правої ноги, вибігають по діагоналям на сцену, руки поступово розкриваються через першу позицію у другу (мал. 2).

3-6 такти. П другої групи двічі виконують (рух № 1). П першої групи фіксують позу.

7,8 такти. другої групи двічі виконують (рух № 2). П першої групи фіксують позу.

9-13 такти. Другої групи виконують п'ять присядок по першій позиції (рух № 3), починаючи з лівої ноги. П першої групи також виконують п'ять присядок, але починаючи з правої ноги. Руки у всіх П відкриті у другу позицію.

14 такт. П виконують дві підбивки (рух № 5).

15,16 такти. Зіскок на обидві ноги та подвійний повітряний тур з приземленням на одне коліно, руки відкриваються у другу позицію.

Вихід дівчат (16 тактів)

1-15 такти. З третьої правої куліси з'являються дванадцять Д і стрімко бігунцем (рух № 6) просуваються по колу: через задник сцени, між діагоналями другої групи П, через авансцену, між діагоналями другої групи П і підбігають кожна до свого партнера. Права рука Д з яблуцевою гілкою піднята по діагоналі догори, ліворуч з гілкою у другій позиції, голова повернута праворуч догори.

16 такт. Кожна Д виконує перед П трійний притуп. П на 1 такт, залишаючись на коліні, нахиляють корпус, ніби в уклоні. П першої групи нахиляються через лівий бік, долоня лівої руки притримує намисто, права пряма руки підіймається по діагоналі догори. П другої групи нахиляються через правий бік, долоня правої руки притримує намисто, ліва пряма рука підіймається по діагоналі догори. На 2-6 такти П фіксують позу. На 7-8 такти випрямляють корпус, руки відкриваються у другу позицію. На 9,8 такти у П поза фіксується. На 11,12 такти П становляться у повний зріст у другу позицію, руки закривають на талію. На 13-15 такти поза П фіксується. На 16 такт П становляться в третю позицію, руки опускаються уздовж корпусу, головою роблять легкий уклін лівчині, яка щойно підійшла.

Загальний танець

1,2 такти. Д і П один по перед одним виконують два маленьких тинка (рух № 7), починаючи з правою ногою. Д піднімають руки з гілками перед собою в боки, лікті згинуті. П руки відкривають у другу позицію.

3,4 такти. Д виконують з правої ноги вихиласники з угинанням (рух № 8). П виконують дві присядки по першій позиції, починаючи з правої ноги (рух № 3).

5,6 такти. Д виконують два маленьких тинки (рух № 7), П виконують присядку з ударами по щоботу (рух № 9).

7,8 такти. Д і П міняються місцями, виконуючи з правої ноги один бігунець уперед і з лівої ноги один бігунець назад. Проходять один одного Д і П лівими

плечами, голови повернуті один до одного. На першому бігунці руки Д на намісті, у П закриті на талію, при виконанні другого руху руки у всіх відкриті у другу позицію.

9,10 такти. Д і П повторюють рухи 1,2 тактів.

11,12 такти. Д і П повторюють 3,4 такти.

13 такт. П перед Д, перескочивши з лівої ноги на праву (правую притопнути сильно), відкриваються руки, ніби запрошують Д іти у коло. Д стоять на місці.

14 такт. П зберігають позу. Д з правої ноги виконують бігунець (рух № 6) до центру сцени (мал.. 5).

15,16 такти. Д і П двома бігунцями вибігають на чотири кола (мал.. 6). Д першого кола (внутрішнього) становляться обличчям до центру кола поряд одна з одною, їх з'єднані руки з гілками підняті до гори. Д другого кола також становляться обличчям до центру кола на відстані витягнутої руки, їх руки з гілками відкриті у другу позицію. У всіх Д верх корпусу відхилений назад. У Д першого кола голова повернута ліворуч, у Д другого кола праворуч.

П першого кола становляться обличчям проти лінії танцю. П другого кола (зовнішнього) становляться обличчям по лінії танцю. Руки всіх П відкриті у другу позицію, верх корпусу повернутий до Д (центру кола), голова нахилена трохи вбік по ходу руки.

17-26 такти. Д першого кола рухаються ліворуч, Д другого кола праворуч (рух № 10). П стрімко просуваються по колах, виконуючи бігунець (рух № 6).

27-32 такти. П другого кола, продовжуючи виконувати бігунець, вишиковуються в лінії один за одним перед лінією П другого кола.

Д на **27,28 такти** продовжують просування в колах, на **29-32 такти** розкривають кола липем на глядача і, присівши, дрібно переступаючи ногами, відходять злегка назад і вишиковуються у дві лінії перед лініями П лицем на глядача. П в лініях виконують бігунець також у легкому присіданні.

33-36 такти. Лінії Д і П просовуються уперед, виконуючи па де баск у напівприсіданні. Корпус нахилений вперед, голова піднята, під час виконання кожного па де баску вона нахилиється то праворуч, то ліворуч, руки у всіх виконавців відкриті на обидві боки вниз. (мал. 8).

37 такт. П четвертої лінії, виконуючи тинок з правої ноги, різко випрямляють і піднімають руки по діагоналі вгору. П і Д інших ліній продовжують просування вперед у напівприсіданні.

38 такт. П третьої лінії, виконуючи тинок з правої ноги, різко випрямляються і піднімають руки. Всі П виконують тинок у повний зріст, Д виконують у напівприсіданні.

39 такт. Д другої лінії, виконуючи тинок з правої ноги, різко випрямляються і піднімають руки з гілками догори. П виконують тинок у повний зріст, Д першої лінії в напівприсіданні.

П частина (32 такти)

1-4 такти. Д в лініях, переходять праворуч, ліворуч припаданням (рух № 13), праві половини ліній переходять ліворуч, ліві – праворуч, таким чином міняються місцями (мал. 12). Краса цього переходу виявлена в сполученні рухів рух і припадання (ком. № 1)

1-3 такти П фіксують позу на коліні, на 4 такт піднімаються з коліна, стають у другу позицію, руки закривають кулаками на талію.

5 такт. Лінії Д міняються місцями: Д першої лінії з правої ноги роблять 3 невеликих легких кроки назад; Д другої лінії з правої ноги роблять 3 кроки вперед.

6 такт. Д на місці навколо себе двома припаданнями (рух № 13) виконують поворот на 360 градусів. Руки з гілками біля грудей.

7-8 такти. Д повторюють зміну ліній і поворот на місці. П на **5-8 такти** виконують 4 піднімання на півпальця по другій позиції

9 такт. П першої лінії опускаються на ліве коліно і

подають Д праву руку. П другої лінії стоять в повний зріст. Д другої лінії, повертаються управо на 180 градусів, проходять П першої лінії перемінним кроком (рух № 14) і торкаються їх руки яблуневою гілкою, що в правій руці. П першої лінії проводжають лівчат рукою і поворотом голови праворуч. Д першої лінії виконують навколо себе поворот праворуч на 360 градусів перемінним кроком, права рука з гілкою підіймається в третю позицію, голова повертається вгору до правої руки (мал. 13).

10 такт. П другої лінії опускаються на праве коліно і подають ліву руку Д другої лінії.

Д другою лінії торкаються їхньої руки гілкою, що в лівій руці.

П першої лінії подають Д першої лінії ліву руку. Права рука у всіх П закрита на талію.

Д другої лінії проходять з лівої ноги перемінним кроком П першої лінії, торкаючись їхньої руки гілкою, що в лівій руці (мал. 14).

11 такт. Д другої лінії пересуваються до задника сцени перемінним кроком з правої ноги по легкій діагоналі ліворуч. Праву руку з гілкою піднімають в третю позицію, голова піднімається разом з рукою.

П другої лінії подають праву руку Д першої лінії, ліва рука закрита на талію.

Д першої лінії проходять перемінним кроком П другої лінії, торкаючись їх руки гілкою в правій руці.

У П першої лінії руки кулаками на талію, верх корпусу повернений ліворуч, лікоть правої руки і голова на глядача. (мал. № 15).

12 такт. Д обох ліній з лівої ноги перемінним кроком ідуть по півколу праворуч, піднімаючи в третю позицію праву руку, голова піднімається з рукою, ліва рука опущена в бік униз. Виходить, що Д вишкочуються одна за одною в потилицю позаду П, в прогалинах між ними (мал. № 16).

П обох ліній фіксують позу в коліно, руки кулаками на талію, голова на глядача.

13 такт. Д в лініях з правої ноги зробили вперед до глядача 3 легких простих кроки і зупинились перед П на правій нозі, ліва нога позаду торкається підлогу, руки з гілками на намисті.

П зберігають попереднє положення.

14 такт. П піднімаються з коліна і підходять до Д. П першої лінії підійшли до Д першої лінії з лівого боку, обняли правою рукою Д за плече, ліву руку запропонували Д, піднявши її відкритою долонею на рівні першої позиції.

Д подивилися на П, опустили ліву руку з гілкою на долошу П, сором'язливо повернули голову праворуч вниз.

П та Д других ліній роблять ті ж рухи, тільки П підходять з права від Д і пропонують праву руку.

15 такт. П та Д в парах по лініях двома припаданнями (рух № 13) виконують поворот на місці на 270 градусів. Пари першої лінії повертаються ліворуч, пари другої лінії – праворуч, П дивляться на Д (мал. 17).

16 такт. Д першої лінії роблять крок – поворот на ліву ногу під лівою рукою П і зупиняються обличчям до П. Ліві руки з'єднані на рівні першої позиції тримають гілку, праві руки відкриті по діагоналях назад вгору. Д другої лінії виконують крок - поворот на правій нозі під правою рукою П, зупиняються обличчям до П. Праві, з'єднані на рівні першої позиції, руки тримають гілку, ліві відкриті по діагоналях назад вгору.

Д другої лінії виконують крок-поворот на правій нозі під правою рукою П, зупиняються обличчям до П. Праві з'єднані на рівні першої позиції руки тримають гілку, ліві відкриті по діагоналі назад вгору (мал. №18).

17-18 такти. П і Д в парах черемінним кроком розходяться на коло. П йдуть спиною, Д обличчям. Пари першої лінії рухаються по лінії танцю, пари другої лінії – проти лінії танцю. (мал. 18).

18-20 такти. Помінявши положення в парі (П поряд з Д), роблячи вісім простих легких кроків, виходять на загальне коло і становляться одне проти одного (мал. 19).

40

21 такт. П і Д одні перед другим виконують тинок (рух № 7) з правої ноги, руки відкривають по обидва боки.

22 такт. П та Д виконують тинок з лівої ноги. П руки закривають на талію, дівчата підносять на намисто.

23-24 такти. Д і П з'єднують праві руки, ліву відкривають в бік вгору, корпуси відхилені один від одного, голови – одна від одної, і простими кроками виконують поворот в парі на 360 градусів.

25-26 такти. П і Д міняються місцями: П виконують (рух № 15); Д роблять широкий крок з лівої ноги на місце П і після повороту на напівпальцях зупиняються обличчям із кола спиною до П. Руки з гілками вниз, а під час повороту піднімаються вгору (мал. № 20).

27 такт. П з лівої ноги вліво по колу виконують два широких припадання (рух № 13). Руки відкриті по обидва боки. Д з правої ноги праворуч назад виконують черемінний крок (рух № 14), повернувшись під руками П. Закінчується черемінний крок по внутрішньому колу підняттям напівпальці правої ноги, обличчям до центру, права рука від намиста через низ піднімається вгору, голова піднімається разом з рукою (мал. 21).

28 такт. П повторюють рухи 27 такту. Д з лівої ноги вліво назад повторюють рухи 27 такту і виходять у зовнішнє коло.

29 такт. П і Д повторюють рухи 27 такту.

30 такт. П лівою ногою роблять крок уперед перед собою, перескакують на праву ногу і, різко повернувшись уліво на 180°, опускаються на ліве коліно, руки відкривають у другу позицію.

Д у внутрішньому колі (спиною до центра) виконують вправо два припадання, починаючи з правої ноги. Руки з гілками розкриті в сторони вгору і разом з корпусом тягнуться дещо вперед з кола (мал. 23).

31 такт. П залишаються в коліні і роблять два оплески в долоні.

Д повторюють рухи 30 такту.

41

32 такт. П повторюють рухи 31 такту. У Д: на місці поворот переступанням на напівпальцях з піднятими вгору гілками і зупинка з нахилом корпусу і рук вгору з кола.

В центр кола входять Д-С (мал. 24)

III частина (150 тактів)

Обертаси (16 тактів)

1-8 такти. Д-С в центрі кола вертять обертаси (рух № 16). Інші Д, розділившись пополам бігуном (рух № 6), одна за одною розходяться через авансцену праворуч, ліворуч до куліс і утворюють загальне півколо. У Д, які біжать до правих куліс, права рука з гілкою вгору, ліва у другій позиції. У Д, які біжать до лівих куліс, вгору ліва рука, а права відкрита у другу позицію.

П на **1-8 тактах** зберігають позу в коліно і плещуть в долоні (мал. 25)

9-12 такти. Д-Ч продовжують обертання.

П піднімаються з коліна і розкривають на півколо, відходячи до куліс і задника сцени спиною простими кроками. Під час відходу П з правого боку відкривають праву руку вбік вгору, ліву у другу позицію, голову повертають уліво; П лівого боку відкривають вбік вгору ліву руку, праву – у другу позицію, голову повертають управо.

Д проходять простим кроком між П і сходяться ближче до центра, звужуючи півколо навколо Д-С. Руки з гілками в сторону опускаються донизу і дещо піднімаються перед собою (мал.26).

13-16 такти. Д-С продовжують обертання, а на 16 такт фіксують позу.

Д з малого півкола відходять простими легкими кроками на велике півколо. Руки піднімаються перед собою вгору і опускаються в сторони донизу.

П на **13, 14 такти** стоять в півколі і плещуть в долоні, на **15, 16 такти**, продовжуючи оплески, дещо виходять вперед, до центра і з'являються перед півколом Д (мал. 27)

Розніжка (8 тактів)

1, 2 такти. П-С виконують розніжку і підготовку до виконання наступної розніжки (рух № 17).

П на **1, 2 такт** виконують танцювальну комбінацію № 2, Д – танцювальну комбінацію № 3. Д-С вибігають зі сцени (мал. 28)

3, 4 такти. П-С, всі П та Д повторюють рухи 1, 2 тактів. П-С переміщуються вперед.

5, 6 такти. П-С, всі П та Д повторюють рухи 1, 2 тактів. П-С переміщуються вперед до авансцени.

7 такт. П-С виконують дві розніжки підряд.

П на коліні аплодують в долоні, Д два рази руки з гілками із третьої позиції розкривають у другу і знову збирають у третю.

8 такт. П-С виконують легко і пружно повне присідання по першій позиції і вистрибують на прямі ноги у другу позицію, руки розкривають в сторони вгору.

П піднімаються з коліна і чітко закривають руки на талію. Д розкривають руки з гілками у другу позицію.

Великий голубець з опорою на одну руку (16 тактів)

1-4 такти П-С виконують танцювальну комбінацію: великий голубець з опорою на одну руку і поворотом в повному присіданні на 360° (комб. № 4).

У Д і П у півколі йде вільний пластичний акомпанемент рухам соліста (мал. 29).

5-16 такти. П-С і всі виконавці тричі повторюють рухи 1-4 такту.

Повзунець (16 тактів)

1-2 такти. П-С від задника, виконуючи повзунець (рух № 18), наближаються до авансцени.

П в півколі стоять у другій позиції і аплодують.

Д на **1-4 такти** стоять у напівколі перед П у третій позиції і довільно розводять і зводять перед собою гілки. На **5-12 такти** переміщуються напівколом вперед простими

дрібними кроками, неначе супроводжуючи солістів. Руки з гілками повільно піднімаються знизу вгору перед собою (мал. 30).

13-15 такти. П-С розходяться повзунцем управо і уліво по авансені. Голова на глядача.

Д, піднімаючи гілки, П, аплодуючи, переміщуються вперед і вишиковуються перед авансеною у дві лінії.

16 такт. П-С легко піднімаються на прями ноги і відкриваються на глядача.

Д в лінії з піднятими в гору гілками.

П, пройшовши під піднятими руками Д, виходять в першу лінію і стають на ліве коліно, праву ногу виставляють управо прямо на каблук. Руки П відкриті по діагоналі: праве вбік донизу, ліва вбік вгору; голова повернута праворуч.

В лівому куту авансени з'являється новий соліст (мал. 31).

Кільце (16 тактів)

1-4 такти. С-П виконують підготовку і стрибок "кільце" (рух № 19).

1-2 такти. Д виконують па балансе (рух № 12) з правої ноги праворуч. Права рука з гілкою через низ піднімається управо вгору, ліва рука відкривається вбік до низу, голова піднімається вгору до правої руки. П, зберігаючи в положення рук пряму лінію-діагональ, міняють їх положення на протилежне, потім знову повертають в попереднє.

На **3,4 такті** Д опускають і з акцентом піднімають руки з гілками в гору. П сильно нахилиють корпус уліво і двічі плещуть в долоні, дивляться на П-С.

5-8 такти. П-С, і Д і П повторюють рухи 1-4 тактів.

9-12 такти. П-С, і Д і П повторюють рухи 1-4 тактів.

13-16 такти. П-С повторюють рухи 1-4 тактів.

Д та П на **13,14 такті** повторюють рухи 1,2 тактів.

На **15,16 такті** Д і П міняються лініями: П піднімаються з коліна і роблять в лінії назад один крок; Д

роблять уперед крок правою ногою і опускаються на ліве коліно, руки з гілками опускаються до низу.

В лівому куту авансени з'являється новий соліст (мал. 32).

Фляк (8 тактів)

1 такт. П-С виконує підготовку (два кроки бігом).

2-7 такти. П-С виконує один за одним декілька разів фляк (рух № 20). На 8 такт у П-С руки відкриті на глядача.

Д на **1-8 такті.** стоячі на одному коліні, за допомогою гілок виконують "хвилю, що біжить" і яка супроводжує переміщення П-С.

П в лінії діляться пополам і розходяться праворуч-ліворуч простими кроками до куліс, руки у другій позиції. П проходять повз куліс і вишиковуються біля задника сцени чотирма щільними лініями в потилицю один одному, ноги у другій позиції, ліва нога по діагоналі дещо попереду, руки кулаками на талії, голова прямо (мал. 33).

Танець парубків 16 тактів

4 такти музичного супроводу – вступні. На 2 такти, з яких Д, розділившись пополам, двома половинами віялом відходять до куліс, пересуваючись дрібними кроками спиною. У Д справа руки з гілками паралельно через низ переводяться праворуч назустріч П, голова супроводжує руки гілок. У Д зліва руки з гілками проводяться через низ ліворуч, голова також супроводжує руки гілок.

На **3, 4 такті** вступають П в лініях виходять у перед, збільшуючи інтервали між собою (ком. № 5, мал. 34).

Д продовжують вихід до куліс.

5-8 такти. П виконують танцювальну комбінацію № 6.

9-12 такти. П виконують танцювальну комбінацію № 7.

13-16 такти. П виконують танцювальну комбінацію

№ 8.

Д на **15-16 такти** від правих і лівих куліс проходять до задника сцени і утворюють чотири лінії (в четвертій лінії стоять Д-С).

Руки підняті обидві вгору, на кінець музичної фрази руки опускаються вздовж корпусу, голова нахиляється (мал. 35).

Танець лівчат 22 такти

1-4 такти. Д в лініях, 4 рази виконавши бігунець (рух № 6), проходять між П і виходять уперед. Перша лінія Д зупиняється перед авансеною. Руки з гілками повільно піднімаються перед собою вгору, голова поступово піднімається і фіксується прямо на глядача.

П на перший такт піднімаються з коліна, руки опускають.

На 2 такт П повертаються праворуч на 180 градусів. На 3,4 такти один за одним в колонах швидко переміщуються бігунцем до задника сцени (мал. 36).

5 такт. Д з правої ноги виконують тинок (рух № 7), руки, з гілками зігнуті в ліктях, підіймаються в обидві боки.

6 такт. Д роблять правою ногою крок уліво навхрест лівої ноги, вага корпусу на правій нозі, корпус повертається ліворуч на 180 градусів, руки з гілками прямі: права уперед, ліва назад, погляд по правій руці.

7 такт. Д, злегка відштовхнувшись від полу правою ногою, виконують управу поворот на лівій нозі (обертас), гілки тримають біля намиста.

8 такт. Д зупиняються обличчям до глядача, руки піднімають вгору і опускають донизу вздовж корпусу, голова нахиляється.

П на **5-8 такти** розходяться бігунцем праворуч-ліворуч і утворюють загальне півколо (мал. 37).

9 такт. Д, повертаючись праворуч на 90 градусів, виконують з правої ноги па бальяне уперед (рух №12) обличчям до лівих куліс. Праву руку з гілкою піднімають

перед собою вгору, ліву – вбік, голова піднімається з правою рукою.

10 такт. Д з лівої ноги виконують па бальяне назад (рух № 12). Руки опускають, голову нахилиють.

11,12 такти. Д, повертаючись обличчям до задника сцени повторюють рухи 9,10 тактів.

13,14 такти. Д, повертаючись ще праворуч на 90 градусів (обличчям до правої куліс), повторюють рухи 9,10 тактів.

15 такт. Д, повертаючись праворуч обличчям до глядача, роблять у право крок на праву ногу, руки розкривають у другу позицію.

16 такт. Д підставляють до правої ноги ліву і виконують на місці поворот на напівпальцях на 360 градусів, руки з гілками на намисті.

П на **9-16 такти** стоять в півколі по другій позиції і чітко неголосно плескають в долоні (мал. 38)

17-20 такти. Д виконують на кожний такт па бальяне (рух №12) по черзі з правої і лівої ноги. Кожний рух виконують по діагоналі назад з сильним переміщенням на кожному кроці спиною до задника сцени. Корпус на кожному русі повертається управо і уліво, руки, зігнуті в ліктях, розкриваються з гілками в обидва боки, і Д повертаються разом з корпусом, голова весь час на глядача.

У П руки розкриті в обидва боки вгору, йде погойдування корпусу праворуч-ліворуч з перенесенням ваги корпусу по чергово то на праву, то на ліву ногу.

21-22 такти. Д, просуваючись до авансцени, виконують один тур вальсу. Руки з гілками на 21 такті розкриваються в обидва боки: ліва уперед права назад, на 22 такті збираються на намисті.

23,24 такти. Д в лініях продовжують пересування до авансцени, виконуючи рухи 21,22 тактів.

У П у півколі на 21-24 такти залишається попередній акомпанемент.

25 такт. Д перших трьох ліній роблять уперед крок на

праву ногу і опускаються на ліве коліно. Корпус нахилений вперед, руки з гілками витягнуті перед собою.

26 такт. Д трьох ліній, залишаючись на коліні, піднімають корпус і руки і відкривають руки в обидва боки вгору.

Д-С на **25,26 такти** виконують два голубці в повороті (рух № 21) і пересуваються між колонами Д до авансцени (мал. 39).

П у півколі стоять по другій позиції і аплодують.

27-28 такти. Д руки з гілками зводять і розводять над головою.

Д-С, пересуваючись до авансцени, виконують три повороти шене, руки з гілками на намисті.

29-32 такти. Д переводять паралельні руки над головою праворуч-ліворуч, розкривають їх у обидва боки, з'єднують в третю позицію.

Д-С повторюють рухи 25-28 тактів і виходять на авансцену.

П у півколі плескають у долоні.

Фінал (32 такти)

1-4 такти Д, піднімаючись с коліна, обертаються на місці, дрібно переступаючи ногами (три оберти).

Д-С крутять обертаси (рух № 16).

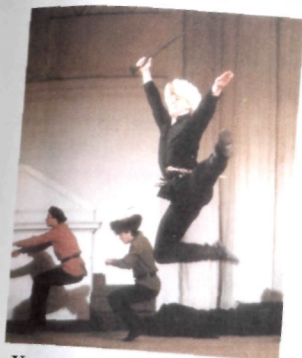
П плещуть у долоні. Оплески стали голоснішими.

5-8 такти. Д бігунець (рух № 6) розходяться на півколо до П таким чином: Д першої лінії діляться пополам і з 5 такту виконують бігунець управо-уліво до куліс; Д 2 і з лінії виконують бігунець уперед; потім Д 2 лінії розходяться в сторони, а 3 лінія продовжує рух уперед, потім 3 лінія ділиться пополам і біжить до куліс (мал. 40).

Д-С вертять обертаси, П у півколі аплодують.

9-12 такти. Д стали вперед з П і від задника по 4 пари в лінію бігунцем рухаються уперед. Ліва Д з гілкою в лівій руці П, праві руки Д і П відкриті по діагоналі назад.

Заслужений академічний ансамбль народного танцю СРСР

Хореографічна композиція
"Партизани"

Сюїта мексиканських
народних танців

Молдавська сюїта

Театр народного танцю «Заповіт»

Саркiвської державної академії Культури

Хореографічна сюїта "Незвичайні заручини"

Хореографічна композиція "Вітає "Заповіт"

Національний заслужений академічний

Хореографічна

Хореографічна композиція

ансамбль танцю України Ім. П.П. Вірського

своїта "Карпати"

"Україно моя Україно!"

Театр народного танцю «Заповіт»

Хореографічна композиція "Вишиванка"

Харківської державної академії Культури

Хореографічна композиція "Весна в Карпатах"

Гопак-сьюга "Український Святковий"

Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П.П. Вірського

Хореографічна картина "Ігри і танці війська Запорізького гетьмана Богдана Хмельницького"

Державний академічний ансамбль "Берізка"

Хореографічна композиція "Прощавай, Масляна"

Д-С бігунцем біжать праворуч і ліворуч в перші куліси. Верх корпусу і голова повернуті на глядача, руки з гілками розкриті в сторони.(мал. № 41).

13-16 такти. Пари в лінійх виконують поворот на місці: у П присядка по 1 позиції, у Д – бігунець навколо П (рух № 22, мал. 42).

17-20 такти. Д і П, зберігаючи попереднє положення в парах, піднімаються на напівкальці прямих ніг і виконують на місці два повороти в парі, дрібно переступаючи ногами. Корпуси відхилені один від одного, голови повернуті одна до одної, у Д права рука з гілкою відкрита вбік вгору.

21-24 такти. У Д на місці 4 оберти припадання по 3 позиції, руки підняті вбік вгору.

П поряд з Д швидко присідають, упираються правою рукою в підлогу і виконують повзунець (рух № 18), ліва рука відкрита вгору, голова повернута до Д. На 24 такт П піднімається з підлоги на прямі ноги.

25,26 такти. Д пересуваються уліво, П управо, тобто легко і швидко відбувається зміна місць (рух № 23).

27,28 такти. Д та П повторюють рухи 25,26 тактів.

29,30 такти. Д та П знову становляться в пару: ліва рука Д з гілкою в лівій руці, права відкрита в бік вгору; П правою рукою обнімає Д за талію. В цьому положенні пари різко присідають, нахилиють голови, праву руку опускають донизу і, дрібно переступають ногами 8 разів, роблять один повний оберт на місці. Під час повороту П лівою рукою забирає яблуневу гілку із лівої руки Д.

31-32 такти. Піднімаючись у повний зріст, Д та П виконують три простих біги на глядача, роблять крок на ліву ногу і фіксують позу: вага тіла на лівій нозі, права нога позаду пряма, носком торкається підлогу; П правою рукою обнімає Д за талію, його ліва рука з гілкою піднята вбік вгору, у Д ліва рука на талії, права з гілкою піднята вбік вгору; голови прямо (мал. 43).

Опис рухів

Рух № 1 Високий голубець з переступом.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – вільна позиція ніг.

1 такт. На "раз" – невеликий крок лівою ногою уперед управо на всю ступню, злегка присідаючи. Права нога позаду дещо відкривається від підлоги.

На "і" – лівою ногою сильно відштовхнутися вгору від підлоги. Праву ногу, витягнути в коліні і підйомі, різко підняти праворуч не нижче 90 градусів. Корпус трохи нахилиється ліворуч, голова піднімається і повертається до правого плеча, в сторону піднятої ноги.

На "два" – зігнути обидві ноги в повітрі і підтягнувши стопу лівої ноги до піднятої правої, ударити підшвою об підшву. Зігнуті коліна направити вбік. Корпус нахилити ліворуч, ліва рука по діагоналі піднята вгору, права – на талії, піднята голова повернута праворуч.

На "і" – із стрибка опуститися на всю ступню лівої ноги, дещо присідаючи. Праву ногу, різко розігнувши в коліні, ще вище кинути вбік. Корпус, голова і руки положення не міняють.

2 такт. На "раз" – стати на праву ногу поряд з лівою. Ліва рука переводиться в 3 позицію, права – на талії, голова прямо.

На "і" – лівою ногою невеликий крок назад вліво, права нога залишається на місці. Корпус злегка нахилиється уперед управо, ліва рука опускається до рівня талії, права – на талії, голова опускається.

На "два" – переступити на праву ногу поряд з лівою. Ліву ногу пряму дещо підняти від підлоги і відвести назад уліво. Ліву руку провести через підготовчу позицію у другу, лікоть і кість прями, права рука на талії. Корпус ще більше нахилиється уперед управо, голова через низ повертається до лівого плеча.

На "і" – пауза.

Рух № 2 Упадання з великим тивком в повороті.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, ліва нога попереду.

1 такт. На "раз, і" – рвучко зробити лівою ногою рок уперед, навхрест правої, присідаючи на всю ступню. Корпус різко повернути лівим плечем уперед і нахилити до лівої ноги, голова нахилена уперед. Праву ногу дещо підняти позаду від підлоги, зігнувши в коліні. Ліва рука в першій позиції, права у другій.

На "два" – опуститися на всю ступню правої ноги, поставивши її назад за праву і злегка присідаючи на ній. Ліву ногу підняти перед собою, зігнувши в коліні. Корпус різко випрямити, праву руку провести до лівої в першу позицію.

На "і" – сильно відштовхнувшись, зробити в повітрі поворот уліво. Під час стрибка вслід за лівою ногою високо підняти праву ногу, зігнути в коліні. Коліна направити уперед. Обидві руки різко підняти у 3 позицію.

2 такт. На "раз" – закінчивши повний поворот обличчям до глядача, опуститися на ліву ногу, дещо присідаючи. Праву ногу залишити в повітрі, зігнуте коліно направити уперед. Корпус випрямити, руки розвести в сторони долонями вгору.

На "і" – переступити на напівпальці правої ноги, поставивши її перед лівою, носок направити уперед, коліно звільнити. Ліву ногу дещо підняти від підлоги.

На "два" – переступити на всю ступню лівою ногою на місці позаду правої. Коліно вільне. Корпус випрямити і повернути лівим плечем до глядача.

На "і" – фіксується поза.

Рух № 3. Присядка.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – 1 позиція ніг, друга позиція рук, долоні відкриті вгору.

На "і, раз" – з невеликого підскоку різко опуститися в глибоке присідання на напівпальці обох ніг в 1 позицію. Коліна розвести в сторони. Корпус прямий.

На "і, два" – невисоко піднятися з глибокого присідання і злегка підстрибнути на низьких напівпальцях лівої ноги. Коліна зігнути. Праву ногу підняти вгору праворуч, витягуючи коліно і підйом. Корпус дещо відхилити ліворуч. Голову повернути до носка правої ноги.

Рух № 4

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – вага корпусу на лівій нозі, права піднята вбік.

Коліно і підйом правої ноги витягнуті. Руки у другій позиції, долоні відкриті вгору.

На "раз" – правою ногою широкий крок управо. Ліва витягнута нога над підлогою. Корпус дещо нахилений вправо. Руки зберігають вихідне положення.

На "і" – ліву ногу зігнути в коліні і підвести ступню позаду до кісточки правої ноги. Руки округлити і замахнутися для ошлесків. Голову нахилити.

На "два" – сильний приходящий хлопок в долоні і руки відкриті в сторони. Ліву ногу різко випрямити вбік на повітря. Голову підняти.

На "і" – фіксується поза.

Рух № 5. Підбивка.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – вага корпусу на лівій нозі, права трохи піднята вбік. Руки у 2 позиції.

На "раз, і" – легко перескочити на праву ногу, ніби підбивши нею ліву. Коліно правої ноги дещо зігнуте. Ліву ногу швидко підняти вбік на висоту 45 градусів. Корпус відхилити вправо, голову злегка повернути вліво, руки у

вихідному положенні.

На "два, і" – повороти на "раз, і", починаючи з лівої ноги.

Рух № 6. Бігунець.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – 6 позиція ніг.

На затакт "і" – дещо присівши на лівій нозі і піднімаючи невисоко вперед праву, вільну в коліні, зробити широкий стрімкий крок правою ногою вперед, немов пролітаючи в довжину.

На "раз" – опуститися на всю ступню правої ноги, коліно дещо зігнути, носок уперед у напрямку руху. Ліву ногу, вільну в коліні, відірвати від підлоги.

На "і" – невеликий стрімкий крок лівою ногою вперед на низьких напівпальцях.

На "два" – невеликий стрімкий крок правою ногою вперед на низьких напівпальцях.

На "і" – широкий стрімкий крок лівою ногою з поштовхом правою, як на затакт "і", і рух виконується з іншої ноги.

Рух № 7. Маленький тинок.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, права нога попереду.

На затакт "і" – злегка присісти на ліву ногу, піднімаючи вільно вперед праву, вільну в коліні.

На "раз" – перескочити на праву ногу, коліно ледь зігнуте. В момент перескоку права нога дещо відводиться вправо, описуючи невелику дугу в повітрі. Ліва нога невисоко піднімається вперед, коліно дещо зігнуте, підйом витягнутий, напружений.

На "і" – стати лівою ногою на напівпальці попереду правої ноги (вільна третя позиція).

На "два" – поставити праву ногу позаду лівої на всю

ступню, дещо згинаючи її в коліні, ліву підняти невисоко і дещо витягнути вперед.

Так само рух повторюється з іншої ноги.

Рух № 8. Вихиляєшник з угинанням.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

1 такт. На "раз" – легко підскачовиши на лівій нозі, одночасно праву ногу, трохи зігнути в коліні, вивернути п'яткою вгору і поставити на носок управо від себе. Корпус трохи повернути правим плечем уперед, поглядаючи на п'ятку лівої ноги.

На "два" – знову легко підскачовиши на лівій нозі, праву поставити на п'ятку носком вгору в ту саму точку, де стояв носок. Корпус вирівняти.

2 такт. На "раз" – легко підскачовиши на лівій нозі, одночасно праву ногу, зігнути в коліні, підвести ступнею до кісточки лівої ноги. Підйом витягнутий, носок не торкається підлоги, коліно відведене вбік.

На "два" – легко підскачовиши на лівій нозі, праву підвести вбік випрямивши коліно і витягнувши підйом.

Рух № 9.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - 1 позиція ніг.

1 такт. На "і, раз" – невеликого підскоку різко опуститися в глибоке присідання на напівпальцях обох ніг в першу позицію. Коліна розвести в сторони. Корпус прямий. Руки розкрити у другу позицію.

На "і, два" – невисоко піднятися з глибокого присідання і легко підстрибнути на низьких напівпальцях лівої ноги. Коліна зігнути. Праву ногу підняти вгору вправо, витягуючи коліно і підйом. Корпус дещо відхилити вліво. Голова прямо. Руки залишаються розкритими у 2 позиції.

2 такт. На "і, раз" – легко підстрибнути на лівій нозі.

Праву ногу, різко зігнувши в коліні, провести від коліна назад нахрест лівої ноги. Коліно правої ноги направлено донизу. Лівою рукою ударити по кісточці правої ноги. Праву руку підняти по діагоналі вгору. Голову повернути вліво і дещо нахилити.

На "і, два" – легко підстрибнути на лівій нозі. Праву ногу різко випрямити вбік, витягуючи коліно і підйом. Правою рукою ударити по халяві чобота правої ноги. Ліву руку відкрити у другій позицію. Корпус прямий голова прямо.

Рух № 10.

Виконується на 1/2 такту музичного супроводу.

Вихідне положення - природна позиція ніг, ближча до шостої.

На "раз" – зробити невеликий крок лівою ногою вліво на низькі напівпальці.

На "і" – праву ногу приставити поряд з лівою на низькі напівпальці. Вагу тіла перенести на праву ногу.

На другу половину такту рух знову починається з лівої ноги.

Рух № 11. Мотузочка.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

На затакт "і" – з ледве помітним підскоком просковзнути вперед на низьких напівпальцях лівої ноги, коліно вільне. Праву ногу, зігнути в коліні, підняти попереду лівої і перевести назад за ліву ногу, коліно направивши трохи вперед і вбік, підйом витягнути, але не напружувати.

На "раз" – опустити праву ногу на низькі напівпальці позаду лівої в 3 позицію, коліно дещо зігнути.

На "і" – з ледве помітним підскоком просковзнути вперед на правій нозі. Ліву ногу підняти вперед і перевести

назад за праву ногу, коліно направити трохи попереду вбік, підйом витягнути, але не напружувати.

На "два" – опустити ліву ногу на низькі напівпальці позаду правої в 3 позицію, коліно дещо зігнути.

Рух № 12. Баянсе.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду, руки опущені вздовж корпусу.

1 такт. Па баянсе вперед .

На затакт "і" – ледь помітно присісти.

На раз "раз" – правою ногою зробити крок уперед на невисокі напівпальці. Праву руку підняти перед собою на рівень I позиції.

На "і" – ліву ногу приставити на невисокі напівпальці позаду правої ноги в 3 позицію. Вагу корпусу перенести на ліву ногу. Праву руку продовжувати піднімати перед собою. Ліву руку дещо підняти в бік.

На "два" – зберігаючи 3 позицію, переступити на невисокі напівпальці правої ноги. Праву руку підняти перед собою вгору, ліву вбік до рівня 2 позиції. Голову підняти до правої руки.

На "і" – опуститися з пів пальців і ледве помітно присісти в 3 позиції. Голова прямо.

2 такт. – па баянсе назад.

На "раз" – лівою ногою зробити крок назад. Праву руку дещо відпустити (кількість на рівні голови). Ліву руку опустити вбік униз.

На "і" – праву ногу приставити до лівої в 3 позицію. Вагу тіла перенести на праву ногу. Праву руку опустити до рівня I позиції, ліву опустити до низу. Голову дещо нахилити.

На "два" – зберігаючи 3 позицію, переступити на ліву ногу. Руки опустити вздовж корпусу. Голову нахилити.

На "і" – ледве помітно присісти в 3 позиції для виконання па балансе вперед.

Рух № 13 Припадання (доріжка проста)

Виконується на 1/2 такту музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

На затакт "і" – дещо підняти праву ногу вбік, коліно і підйом витягнути.

На "раз" – зробити виворотний крок правою ногою вправо з носка на всю ступню, легко присідаючи. Ліву ногу відірвати від полу і наблизити ступнею позаду до кісточки правої ноги.

На "і" – ліву ногу опустити позаду правої на напівпальці. Праву ногу дещо підняти вбік.

На "два, і" – рух повторюється ще раз.

Рух № 14. Перемінний крок (пересування обличчям)

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

На "раз" – крок уперед правою ногою.

На "і" – невеликий крок уперед лівою ногою.

На "два, і" – невеликий крок уперед правою ногою.

Ліва пряма нога позаду торкається підлоги.

На "і" – фіксується поза.

Таким же чином виконується з лівою ноги.

Рух № 14 а. Перемінний крок (пересування спиною)

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

На "раз" – крок назад лівою ногою.

На "і" – невеликий крок назад правою ногою.

На "два, " – невеликий крок назад лівою ногою. Права пряма нога перед собою, носком легко торкається підлоги.

На "і" – фіксується поза.

Таким же чином виконується з правої ноги.

Рух № 15.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, ліва нога попереду.

1 такт. На "раз" – широкий крок уперед лівою ногою.

На "і" – легко підстрибнути на лівій нозі. Праву ногу різко провести вперед повітрям. Повернути вліво на 180 градусів. Праву ногу зафіксувати піднятою вбік справа. Руки відкрити у 2 позицію.

На "два, і" – з невеликого підскоку різко опуститися в глибоке присідання на напівпальці обох ніг в першу позицію. Коліна розвести в сторони. Руки зібрати в підготовчу позицію. Корпус прямий. Голову дещо нахилити.

2 такт. На "раз, і" – легко скочити на прями ноги у 2 позицію. Руки через 1 позицію різко відкрити в сторони вгору. Голову тримати прямо.

На "два, і" - фіксується поза.

Рух № 16. Обертас.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

На атакт "і" – при повороті вправа зробити легкий підскок на лівій нозі. Праву закинути назад, коліно зігнути і відвести вправо.

На "раз" – повернутися на 180 градусів і поставити праву ногу позаду себе на підлогу, та перенести на неї вагу корпусу.

На "два" – переступити лівою і правою ногами, завершивши повний обертас.

Потім все зробити спочатку.

Рух № 17. Розніжка.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - природна позиція ніг.

1 такт. На "раз" – легко присісти на обох ногах і з силою відштовхнутися від підлоги, високо підстрибнути вгору.

На "і" – ривком розвести ноги в сторони, коліна і підйом витягнуті. Руки розкрити у другу позицію долонями вниз. Корпус сильно нахилити вперед. Торкнутися витягнутих носків руками, зафіксувати це положення у стрибку.

На "два" – опуститися на ступні обох ніг в третю позицію, легко і пружно присідаючи. Корпус випрямити. Руки у 2 позиції долонями вгору.

На "і" – випрямити коліна обох ніг.

2 такт. На "раз" – широкий крок правою ногою назад на всю ступню. Ліву ногу дещо підняти над підлогою, підводячи до кісточки правої ноги. Корпус відхилити назад. Праву руку відвести вбік вгору. Ліву – вперед вліво на рівень 1 позиції. Долоні обох рук повернути вгору.

На "і" – піднятися на напівпальці правої ноги, одночасну ліву ногу винести вперед, випрямляючи коліно і підйом.

На "два" – крок лівою ногою вперед на всю ступню, праву ногу дещо підняти над підлогою. Корпус випрямити.

На "і" – крок правою ногою вперед на всю ступню, ліву ногу підняти від підлоги.

Далі рух повторюється спочатку.

Рух № 18. Повзунець.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – глибоке присідання по 6 позиції.

На "раз" – легко підскачавши, але не піднімаючись з глибокого присідання, перескочити на напівпальці лівої ноги. Праву ногу вивести вперед, випрямивши в коліні і підйомі.

На "два" – не піднімаючись з глибокого присідання, перескочити на напівпальці правої ноги. Ліву ногу вивести

вперед, випрямляючи в коліні і підйомі.

Рух повторюється багато разів, не піднімаючись з глибокого присідання. Корпус підтягнутий. Руки розведені в сторони долонями вгору або схрещені на намисті (можна також повільно розкрити в сторони через першу позицію).

Рух № 19. Кільце.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення - 3 позиція ніг, права нога попереду.

1 такт. На "раз" – широкий крок правою ногою назад на всю ступню. Ліву дещо підняти над підлогою, підводячи до кісточки правої ноги. Корпус відхилити назад. Праву руку відвести вбік вгору. Ліву – вперед вліво на 1 позиції. Долоні обох рук повернути вгору.

На "два" – піднятися на напівпальці правої ноги, одночасно ліву ногу винести вперед, випрямляючи коліно і підйом.

2 такт. На "раз" – крок лівою ногою вперед на всю ступню, праву ногу дещо підняти над головою. Корпус випрямити.

На "два" – крок правою ногою вперед на всю ступню, ліву ногу дещо підняти над підлогою.

3 такт. На "раз" – легко присісти на обох ногах в природній позиції і з силою, різко відштовхнутися від полу, високо підстрибнути вгору.

На "два" – обидві ноги відвести назад, згинаючи коліна. Корпус відхиляється назад, пригинаючись під лопатками і в талії, так щоб п'ятками торкнутися потилиці (скластися в кільце). Руки різко відводяться назад, проходячи через 1 та 3 позиції. Голова повернута до глядача.

Зафіксувати це положення в стрибку.

4 такт. На "раз" – опуститися на обидві ноги в природну позицію, легко і пружно присідаючи. Руки зігнути в ліктях і випрямити перед собою.

На "два" – випрямити коліна обох ніг.

Рух № 20. Фляк.

Виконується на 1 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – виконавець стоїть спиною по напрямку руху в природній позиції ніг.

На затакт "і" – легко присісти на обох ногах. Паралельні руки відвести назад.

На "раз" – з силою, різко відштовхнутися від полу, підстрибнути по діагоналі вгору назад. Руки через I, 3-ю позиції рвучко відвести назад. Голова різко, сильно піднімається вгору.

На "і" – знаходячись у стрибку, корпус сильно відхилити назад, пригинаючись під лопатками і в талії. Ноги ледь зігнуті в колінах, підйом витягнутий. Руки і голова більше заводяться назад і приймають напрям до підлоги. В повітрі ноги, корпус голова і руки утворюють єдину дугу.

На "два" – приземлитися на долоні обох рук, лікті дещо зігнуті і одночасно зробити пружний поштовх руками від підлоги. Ноги і корпус перекинути через себе у напрямку руху.

На "і" – приземлитися на обидві ноги в природну позицію в невелике присідання спиною по ходу руху. Корпус дещо нахилити вперед. Руки через низ відвести назад.

Далі рух повторюється спочатку.

Рух № 21. Годубці в повороті.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3-я позиція ніг, права нога попереду.

1-й такт. На "раз" – зробити крок правою ногою вправо у напрямку глядача, одночасно повернутися вправо на 180° (лівим боком до глядача). Ліву ногу різко і легко провести вбік на повітря, коліно і підйом витягнути. Підтягнутий корпус відхилити вправо. Праву руку провести через I позицію вбік вгору. Ліва піднімається вбік вгору.

Голова фіксується на глядача.

На "два" – зробити голубець, підбиваючи правою ногою ліву.

2-й такт. На "раз" – зробити крок лівою ногою вліво у напрямку глядача, одночасно повернутися вправо на 180° (правим боком на глядача). Праву ногу різко і легко провести вбік на повітря, коліно і підйом витягнуті. Підтягнутий корпус відхилити вліво. Праву руку через І позицію опустити донизу, ліву – одночасно провести перед собою і підняти вбік вгору, голова на глядача.

На "два" – зробити голубець, підбиваючи лівою ногою праву.

Рух № 22. Поворот в парі.

Виконується на 2 такт музичного супроводу.

Вихідне положення – виконавці стоять в парах: у Ю природна позиція ніг, у Д – 6 позиція. Ліва рука з гілкою у Д на рівні І позиції, права з гілкою, зігнута в лікті, відведена вбік, корпус легко нахилений вправо, голова прямо. Ю лівою рукою тримає кисть лівої руки Д, правою обнімає Д за талію, корпус прямий, голова прямо.

1-й такт. На "і, раз" – Ю з невеликого підскоку різко опускається в глибоке присідання на напівпальці обох ніг в І позицію і одночасно повертається вліво на 90°. Коліна розвести в сторони, корпус прямий.

На "і, два" – Ю невисоко піднімається з глибокого присідання і, злегка підстрибнувши на низьких напівпальцях правої ноги повертається вліво на 90° (спиною до глядача). Коліна зігнуті. Ліву ногу підняти вгору вліво, витягуючи коліно і підйом.

Д на перший такт виконує бігунець (рух № 6) з правої ноги вліво навколо Ю і обертається спиною до глядача.

Положення в парі зберігається.

2-й такт. Виконавці в парах повторюють рухи 1-го такту, продовжуючи поворот вліво обличчям до глядача.

Рух № 23. Зміна місць.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – Ю і Д стоять поряд, Д справа, Ю зліва, позиція ніг природна, руки опушені.

1 такт. На "раз" – Д зробити крок з лівої ноги вліво на всю ступню. Ю зробити крок з правої ноги вправо за спину Д.

На "і" – Д легко перескочити на праву ногу поряд з лівою, немов підбивши ліву ногу, руки зібрати перед собою. Ю перескочити на ліву ногу і плеснути в долоні на рівні І позиції.

На "два" – Д зробити крок-випад лівою ногою вліво, коліно лівої ноги злегка зігнути, праву ногу витягнути вправо (носок торкається підлоги), корпус відхилити вліво, руки розкрити сторони, голову повернути до правого плеча. Ю зробити крок-вперед правою ногою вправо, корпус відхилити вправо, руки розкрити в сторони, голову повернути до лівого плеча.

2 такт. На "раз" – Д і Ю виконують рухи 1 такту з інших ніг в протилежному напрямку.

Опис танцювальних комбінацій.

Комбінація № 1.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, права нога, руки опушені вздовж корпусу.

На затакт "і" – руки зібрати в підготовчу позицію.

1 такт. На "раз, і" – з правої ноги вправо виконати одне припадання (рух № 13). Праву руку провести вбік вниз. Верх корпуса дещо нахилити вправо. Поглядом супроводжувати рух правої руки.

На "два, і" – з правої ноги вправо виконати друге припадання. Ліву руку провести вбік вниз. Верх корпуса

дещо нахилити вліво. Поглядом супроводжувати рух лівої руки. Праву руку підняти до рівня другої позиції.

2 такт. На "раз, і" – з правої ноги вправо виконати третє припадання. Праву руку підняти в 3 позицію. Верх корпусу нахилити вправо. Голову підняти до правої руки. Ліву руку підняти до рівня 2 позиції.

На "два, і" – з правої ноги виконати четверте припадання. Ліву руку через 3 позицію провести до грудей і з'єднати навхрест з правою рукою. Верх корпусу нахилити вліво. Голову повернути вліво.

3 такт. На "раз, і" – з правої ноги вправо виконати п'яте припадання. Верх корпусу нахилити вправо. Положення рук на намисті зберегти. Голову повернути до правого плеча.

На "два, і" – з правої ноги виконати шосте припадання. Верх корпусу нахилити вліво. Положення рук на намисті зберегти, голову повернути до лівого плеча.

4 такт. На "раз, і" – з правої ноги вправо виконати сьоме припадання. Обидві руки підняти в 3 позицію. Корпус прямий, голову підняти до рук.

На "два, і" – з правої ноги вправо виконати восьме припадання. Руки через другу позицію опустити донизу. Корпус і голова прямо.

Комбінація № 2.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, ліва нога попереду.

1 такт. На "раз, і" – зробити крок лівою ногою вперед і опуститися на праве коліно. Руки розкрити в сторони і плеснути перед собою в долоні.

На "два, і" – залишаючись на правому коліні, руки розкрити і ще раз плеснути в долоні.

2 такт. На "раз, і" – піднятися на прямі ноги, вага корпусу на лівій нозі. Руки зібрати в першу позицію.

На "два, і" – правою ногою зробити широкий крок

назад. Ліву ногу, витягнути в коліні і підйомі, трохи підняти від підлоги перед собою. Праву руку відкрити вгору, ліву вбік.

Комбінація № 3.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, права нога попереду.

1 такт. Виконати па баянсе (рух № 12) з правої ноги вправо. Праву руку провести вправо вгору, ліву підняти вбік. Голову підняти вгору до правої руки.

2 такт. На "раз" – крок назад лівою ногою. Руки, зігнуті в ліктях, розкрити в боки.

На "і" – крок правою ногою вліво позаду лівої ноги, навхрест, і присісти на обох ногах. Руки зібрати на намисті. Голову трохи повернути до лівого плеча.

На "два, і" – фіксується поза.

Комбінація № 4.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, права нога попереду.

1 такт. На "раз" – зробити крок правою ногою вправо, коліна зігнути і, різко нахиливши корпус вправо, обігнутися долонею правої руки об підлогу. Ліву ногу і руку підняти вбік.

На "два" – сильно відштовхнутися правою ногою від підлоги, обидві ноги підняти вгору і розвести в сторони. Все тіло утримується на правій руці. Ліва рука відкрита вбік.

2 такт. На "раз" – зробити голубець, ударивши підопшвами ніг одна об одну. Коліна зігнуті і розведені в сторони.

На "два" – різко розігнувши ноги в колінах, відкрити їх в сторони вгору.

3 такт. Опуститися на підлогу на напівпальці обох ніг в глибоке присідання по першій позиції. Руки відкрити в

сторони.

4 такт. На "раз" – легко підстрибнути на півпальцях обох ніг, трохи піднімаючись з глибокого присідання, і зробити поворот вліво на 360 градусів. Руки зібрати у першу позицію.

На "два" – легко скочити на прямі ноги. Руки відкрити в сторони.

Комбінація № 5.

Виконується на 2 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – 3 позиція ніг, ліва нога попереду

1 такт. На "раз" – крок лівою ногою вперед. Праву ногу позаду дещо підняти від підлоги.

На "і" – підстрибнути на лівій нозі, сильно пересуваючись вперед. Права нога позаду піднята над підлогою, коліно дещо зігнуте. Паралельні руки перевести вліво на рівень першої, другої позиції.

На "два, і" – з правої ноги повторити рух на "раз, і".

2 такт. На "раз" – зробити крок вперед лівою ногою і одночасно відштовхнутися від підлоги вгору. Праву ногу зігнути в коліні і підвести до лівої ноги. Починається оберт у повітрі вліво.

На "і" – закінчити повний оберт вліво. Ліву ногу зігнути в коліні і підняти вище правої. Руки в першій позиції.

На "два" – приземлитися на праву ногу обличчям до глядача.

На "і" – зробити крок вперед на ліву ногу. Права нога позаду, коліно і підйом витягнуті, носок торкається підлоги. Корпус підтягнутий. Руки відкриті в сторони, долоні догори.

Комбінація № 6.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – вага тіла на лівій нозі, права – витягнута назад, носком торкається підлоги.

Руки відкриті в сторони.

1 такт. На "раз" – різко зіскочити у другу позицію на повні ступні обох ніг у напівприсіданні. Корпус прямий. Руки у другій позиції.

На "два" – сочити на низькі напівпальці лівої ноги і повернутися вправо на 90 градусів (спиною до глядача). Праву ногу, зігнути в коліні, підняти назад. Ліву руку закрити на талію, праву підвести до потилиці. Голова повернута до лівого плеча. Верх корпусу відхилити вліво.

2 такт. На "раз" – обертаючись на невисоких півпальцях лівої ноги, повернутися вправо на 45 градусів. Корпус різко вивернути вправо обличчям в лівий нижній кут сцени. Праву ногу різко випрямити перед собою на повітрі. Руки розкрити в сторони.

На "два" – перескочити з лівої ноги на праву. Ліву пряму ногу підняти перед собою (в лівий нижній кут сцени). Руки підняти вгору. Голова трохи піднята вгору.

3 такт. На "раз" – стати на ліву ногу поряд з правою. Паралельні руки опустити перед собою до рівня першої позиції. Голова прямо.

На "і" – зробити невеликий крок правою ногою назад. Підтягнутий корпус нахилити дещо вперед. Паралельні руки опустити до низу.

На "два" – переступити на місці на ліву ногу. Праву ногу вивести назад і випрямити. Підтягнутий корпус нахилити вперед. Паралельні руки відвести назад.

На "і" – пауза.

4 такт. На "раз, і" – зробити легкий стрибок на праву ногу вперед вправо обличчям до глядача. Ліву ногу зігнути в коліні, ступня правої ноги заходиться позаду лівої ноги біля коліна. Корпус прямий.

На "два" – присісти на правій нозі. Ліву ногу різко випрямити в сторони вгору. Руки звести у третю позицію. Голову нахилити.

На "і" – зберігаючи напівприсіданні на правій нозі, ліву ногу поставити на підлогу на каблук. Руки закрити на

талію. Голову підняти.

Комбінація № 7.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – напівприсідання на правій нозі, ліва нога виставлена вліво на каблук, руки закриті на талію.

1 такт. На "раз" – зіскочити на обидві ноги в шосту позицію і, з силою відштовхнутись від підлоги, вистрибнути вгору. Ноги розведені в сторони вниз, коліна і підйом витягнуті. Руки підняті в сторони вгору. Голова піднята.

На "два" – приземлитися на напівпальці обох ніг в 6 позицію в глибоке присідання. Руки закриті на талію. Корпус голови – прямо.

2 такт. На "раз" – знаходячись в глибокому присіданні по 6 позиції, підстрибнути трохи і переміститися вправо. Праву руку пряму рвучко підняти вгору. Ліву руку пряму рвучко провести до низу назад.

На "два" – знаходячись в повному присіданні по 6 позиції, перестрибнути вліво. Ліву руку рвучко підняти догори. Праву руку ривком опустити донизу назад.

3 такт. На "і, раз" – легко підскочити вгору і різко спуститися в глибоке присідання на напівпальці обох ніг в 1 позицію. Коліна розвести в сторони. Корпус прямий. Руки закриті на талію.

На "два" – повертаючись вправо на 180 градусів, різко скочити на п'ятки обох ніг в широку другу позицію. Коліна витягнуті. Корпус прямий. Руки розкриті в сторони.

4 такт. Повторити рухи третього такту і повернутися обличчям до глядача.

Комбінація № 8.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – широка друга позиція на п'ятках, руки розкриті в сторони.

1 такт. На "раз" – скочити на обидві ноги в 6

позицію. Коліна трохи зігнути. Ліва рука у першій позиції, права – у другій. Сильно відштовхнутися від підлоги, підстрибнути вгору і почати оберт у повітрі.

На "два" – завершити подвійний повітряний тур, тобто, повернутися у повітрі 2 рази, приземлитися у 6 позицію обличчям до глядача. Руки під час обертів зібрати в першу позицію, під час приземлення чітко відкрити в сторони долонями догори.

2 такт. На "раз" – перескочити на місці на ліву ногу, коліна дещо зігнути. Праву ногу підняти на висоту 25 градусів. Корпус відхилити вліво. Праву руку підняти догори і, різко спускаючи її до низу, зробити прохідний удар по долоні лівої руки на рівні 1 позиції.

На "два" – перескочити на праву ногу поряд з лівою, коліно дещо зігнути. Ліву пряму ногу підняти вбік на висоту 25 градусів. Корпус відхилити праворуч. Ліву руку підняти вгору, різко опустити до низу і на рівні 1 позиції зробити прохідний удар по долоні правої руки.

3 такт. На "раз, і" – виконати присядку по першій позиції з виносом правої ноги вбік (рух № 3). Руки відкрити в другу позицію. Голову повернути до правої ноги.

На "два, і" – виконати присядку по першій позиції. Голову повернути до лівої ноги.

4 такт. На "раз" – скочити на обидві ноги в шосту позицію, коліна дещо зігнути. Ліва рука і 1 позиції, права у 2. Сильно відштовхнутися від підлоги, підстрибнути вгору і почати оберт у повітрі. Корпус прямий. Руки закриті на талію.

На "два" – повертаючись вправо на 180 градусів, різко скочити на п'ятки обох ніг в широку 2 позицію. Коліна витягнуті. Корпус прямий. Руки розкриті в сторони.

Повторити рухи 3 такту і повернутися обличчям до глядача.

Комбінація № 8.

Виконується на 4 такти музичного супроводу.

Вихідне положення – широка друга позиція на п'ятках, руки розкриті в сторони.

1 такт. На "раз" – скочити на обидві ноги в 6 позицію. Коліна дещо зігнути. Ліва рука у першій позиції, права – у другій. Сильно відштовхнутися від підлоги, підстрибнути вгору і почати оберт у повітрі.

На "два" – завершити подвійний повітряний тур, тобто, повернутися у повітрі 2 рази, приземлитися у 6 позицію обличчям до глядача. Руки під час обертання зібрати в 1 позицію, під час приземлення чітко відкрити в сторони долонями догори.

2 такт. На "раз" – перескочити на місці на ліву ногу, коліна дещо зігнути. Праву ногу підняти на висоту 25 градусів. Корпус відхилити вліво. Праву руку підняти догори і, різко спускаючи її до низу, зробити прохідний оплеск по долоні лівої руки на рівні 1 позиції.

На "два" – перескочити на праву ногу поряд з лівою, коліно дещо зігнути. Ліву пряму ногу підняти вбік на висоту 25 градусів. Корпус відхилити вправо. Ліву, підняти вгору руку, різко опустити до низу і на рівні 1 позиції зробити прохідний хлопок по долоні правої руки.

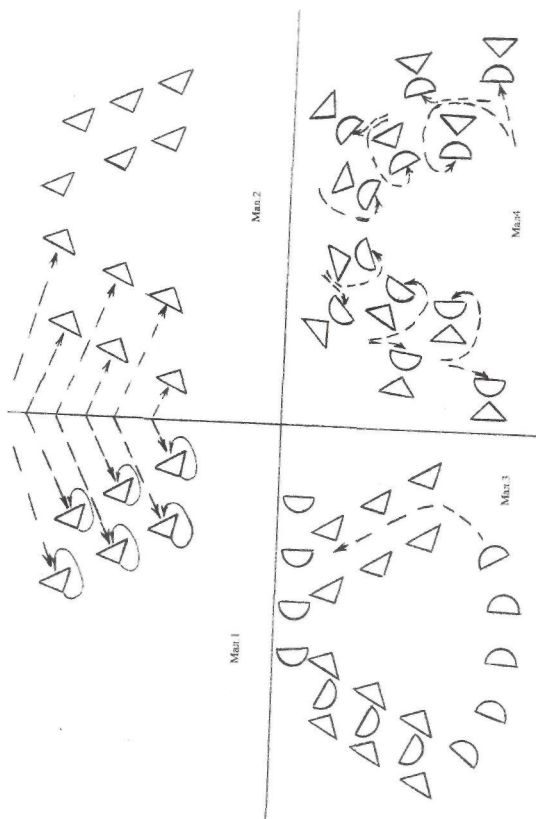
3 такт. На "раз, і" – виконати присядку по першій позиції з виносом правої ноги вбік (рух № 3). Руки відкрити в другу позицію. Голову повернути до правої ноги.

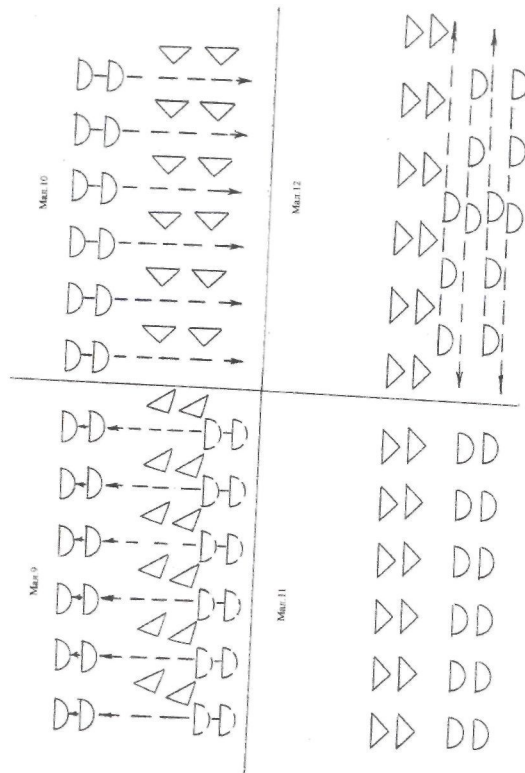
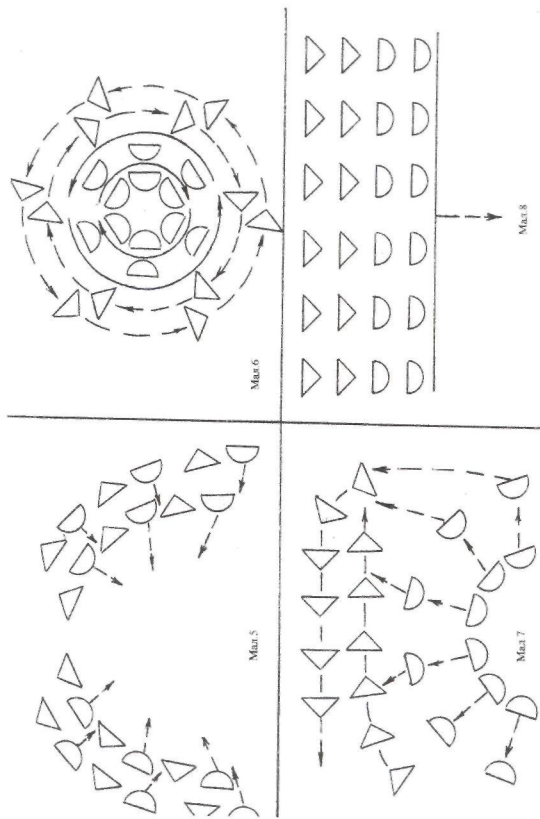
На "два, і" – виконати присядку по 1 позиції. Голову повернути до лівої ноги.

4 такт. На "раз" – зіскочити на обидві ноги в 6 позицію, коліна дещо зігнути. Ліва рука і першій позиції, права у другій. Сильно відштовхнутись від підлоги, підстрибнути вгору і почати оберт у повітрі.

На "два" – завершивши подвійний повітряний тур, приземлитися до глядача на одне коліно. Руки під час обертання зібрати у 1 позицію, під час приземлення чітко відкрити в сторони догори.

Графічне зображення

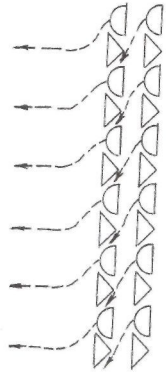

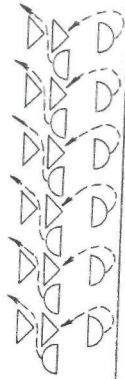
Max 13

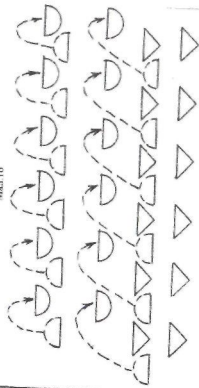
Max 15

Max 14

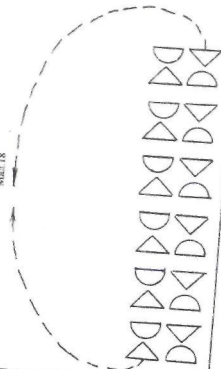
Max 16

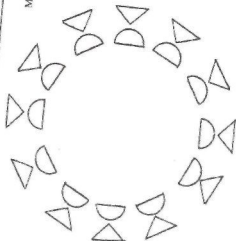
Max 17

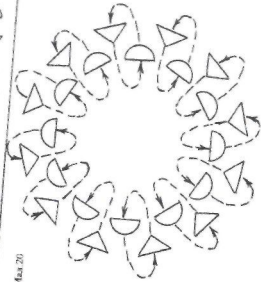
Max 18

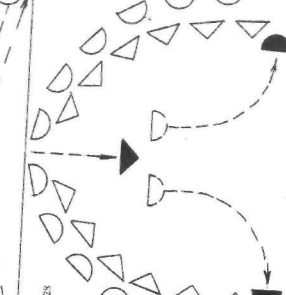
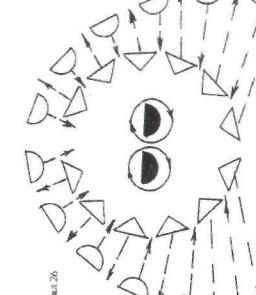
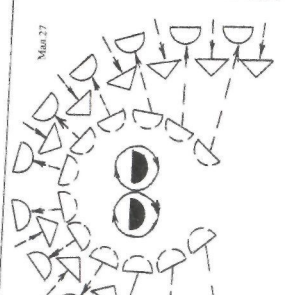
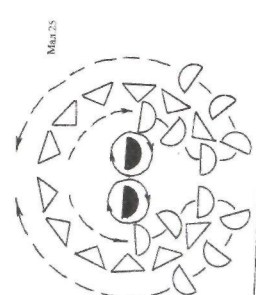
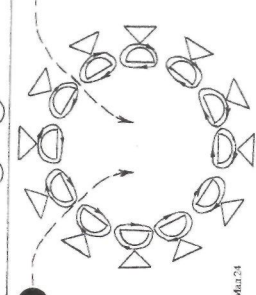
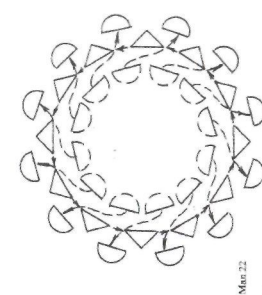
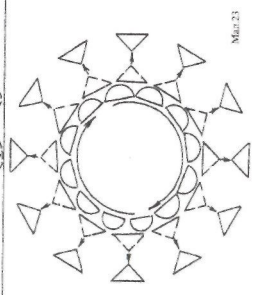
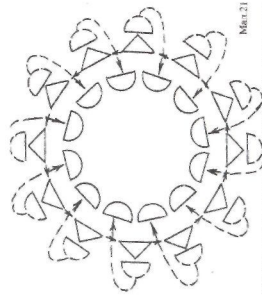

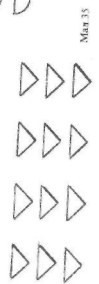
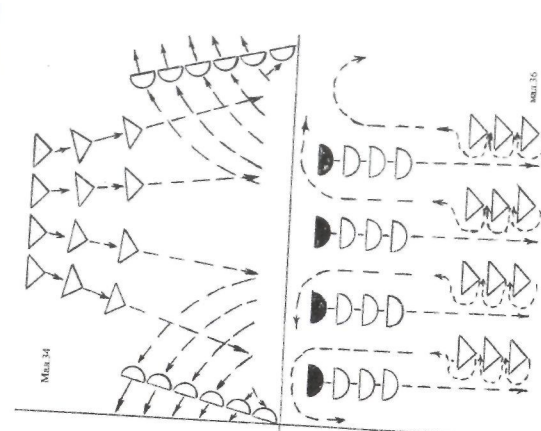
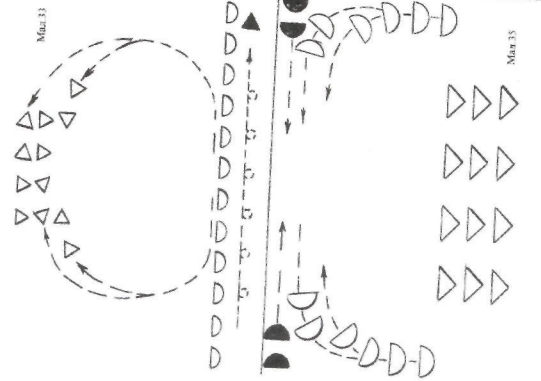
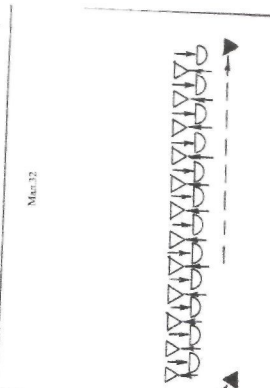
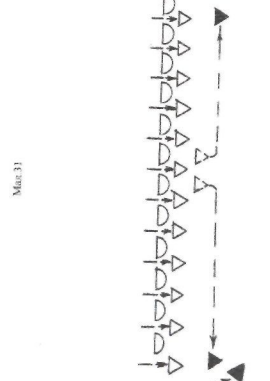
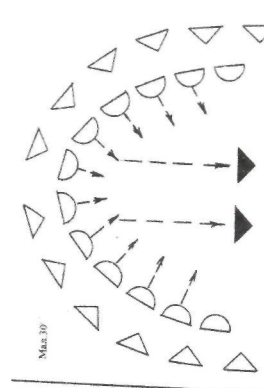
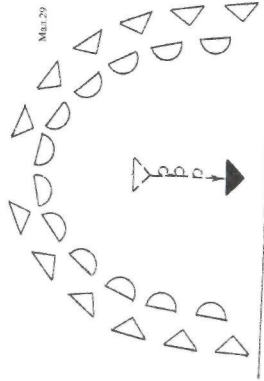
Max 19

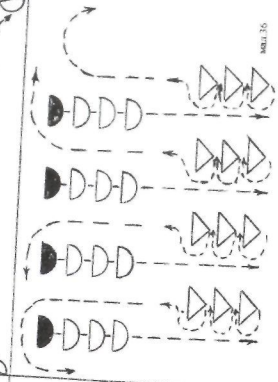
Max 20

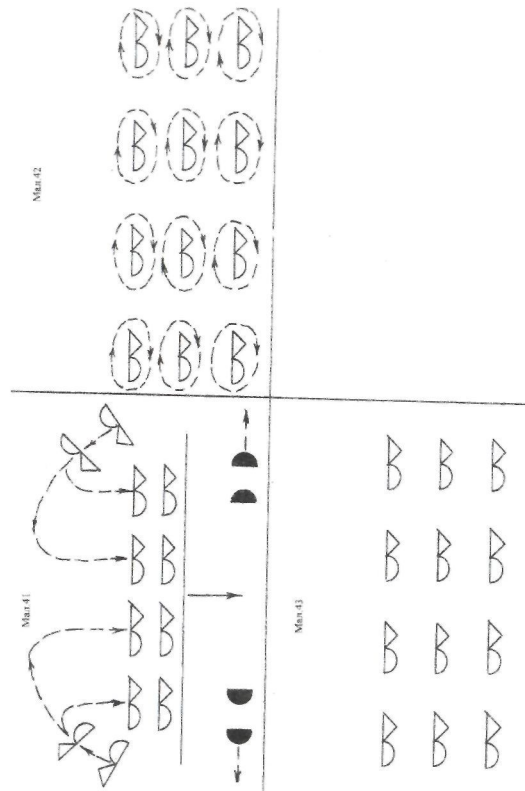
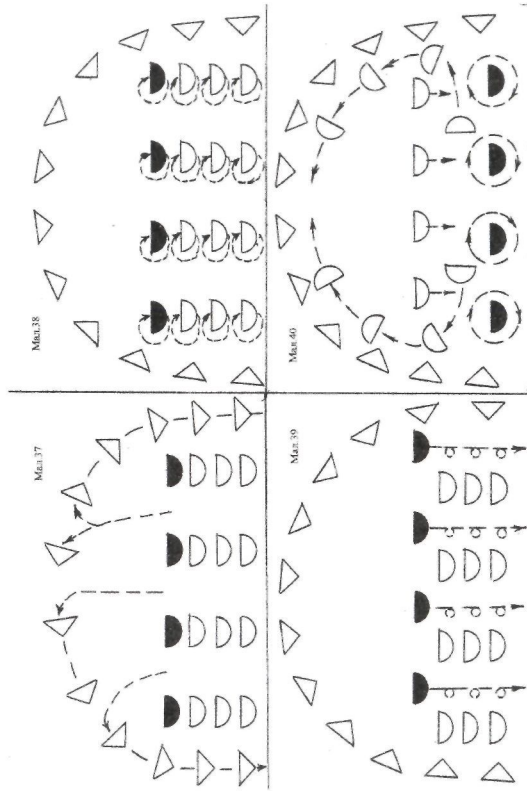

Mot. 35

1. A7 D7 2. D7 Gm Gm Cm Gm Cm Gm 1. A7 D7
 2. D7 Gm Танец юношей Em Молочай Am H7 Em
 H7 Em D7 G D G Em Am H7
 1. Em 2. Em Танец дзвоник Gm Gm Gm 1. Gm
 2. Gm Gm Cm Gm Cm Gm D7 1. Gm 2. Gm
 G7 Gm D7 Gm G7 D7 2. Gm
 Динди в БЫСТРО F7 1. B 2. B D7
 G7 Cm D7 Gm Cm
 D7 Gm A7 D A7 D
 1. A7 D A7 2. A7 D H7 ОЧЕНЬ БЫСТРО 1.
 H7 Em F7 Hm H7 Em F#7 Hm
 F#7 Hm

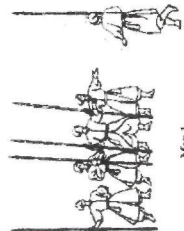
Графічне зображення

хореографічної сюїти

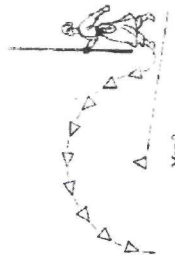
"Ігри і танці війська Запорізького гетьмана Богдана Хмельницького"

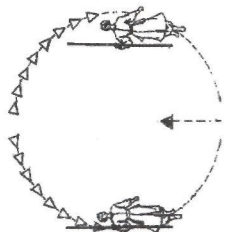
Національний заслужений академічний ансамбль танцю України
Ім. П.П. Вірського

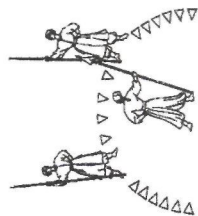
Max. 1

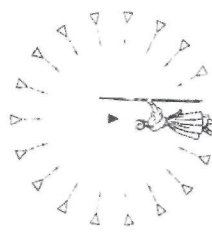
Max. 2

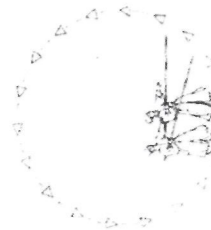
Max. 3

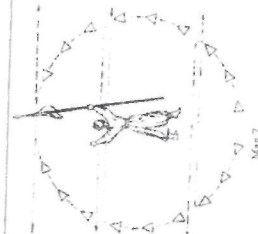
Max. 4

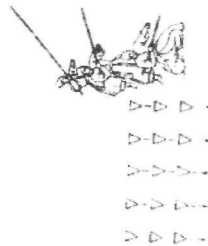
Max. 5

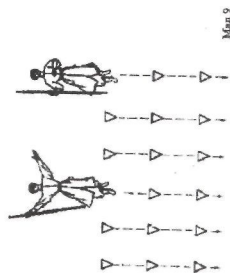
Max. 6

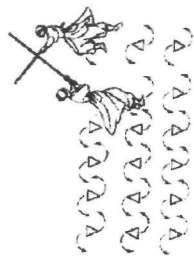
Max. 7

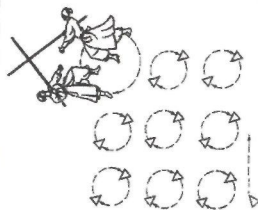
Max. 8

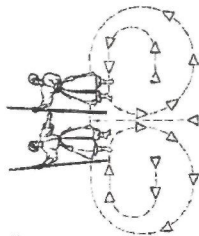
Min 9

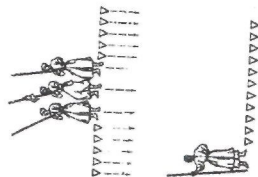
Min 10

Min 11

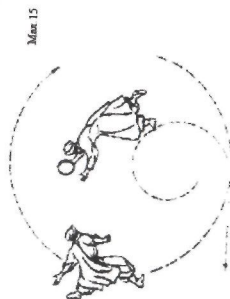
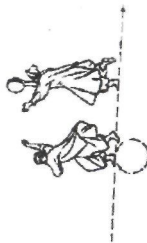

Min 12

Min 13

Min 14

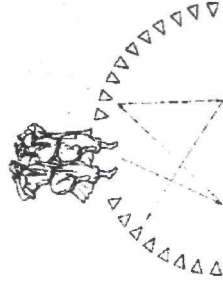
Min 15

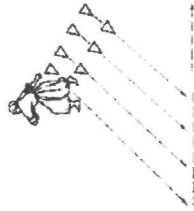
Min 16

Mar 17

Mar 18

Mar 19

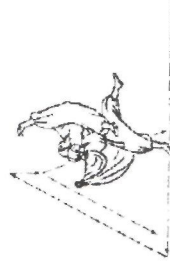
Mar 20

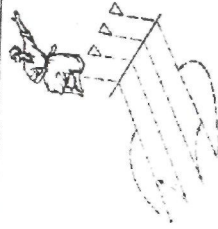
Mar 21

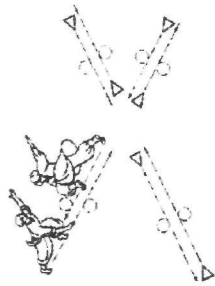
Mar 22

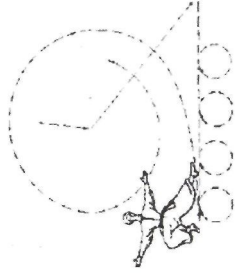
Mar 23

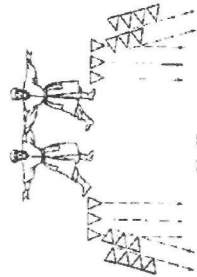
Mar 24

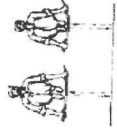
Max 25

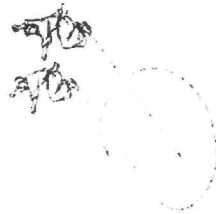
Max 26

Max 27

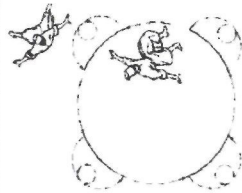
Max 28

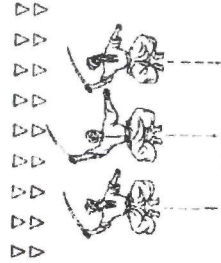
Max 29

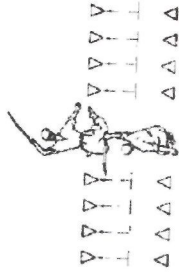
Max 30

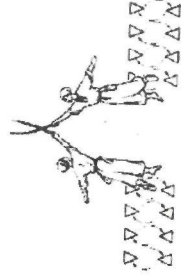
Max 31

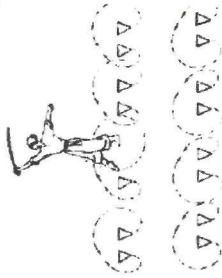
Max 32

Max 33

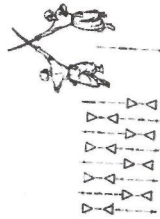
Max 34

Max 35

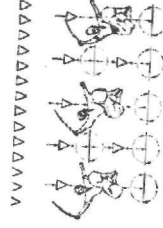
Max 36

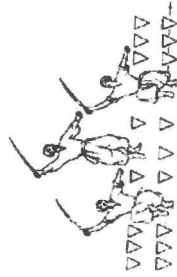
Max 37

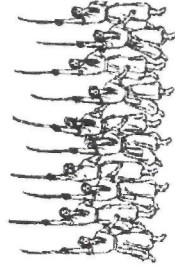
Max 38

Max 39

Max 40

Max 41

16.00

Навчальне видання

Хореографічна сюіта
методичні матеріали
з курсу "Мистецтво балетмейстера"

*ко: Методичні матеріали
Хореографічна сюіта
Балетмейстерського мистецтва*

Автор
Колногузенко Борис Миколайович,
професор, академік,
народний артист України

Друкується в авторській редакції
комп'ютерна верстка М.О. Шейко

План 2007
Підписано до друку 2007. Формат 60x84/16
Гарнітура "Times". Папір для мн. ап. Друк ризограф.
Ум. - друк. арк. 3,99. обл. - вид. 4,83. Тираж 500. Зак. №

ХДАК, 61003, Харків – 3, Бурсацький спуск, 4